Năm thứ tư — Số 1092

Mỗi số 0$08

Thứ bảy 2 Décembre 1933

LAIT SUCRE CONCENTRÉ NESTLÉ
SOCIÉTÉ NESTLÉ (FRANCE) PARIS
HAY DÙNG SỮA HIỆU

Đước nhà nam

Chủ-nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO-QUÁN VÀ TÒA SOAN
2 Rue Legrandière — Dây thép nói số 6.96

Quản-lý: NGUYỄN-VĂN-SÂM

Giá báo
Một năm... 13$00
Sáu tháng... 7 00
Ba tháng... 3 50
Mỗi tháng... 1 20
Mỗi số... 0 06

CÁI ĐỜI «CHA, CHÚ»

Tôi muốn nói cái đời nay là đời « cha chú » Nghĩa là cái đời phân ra đủ chỉ những người rác có « Cha chú » bao học tiến dẫn cho thì mới có thể hưởng được sự lợi lợi trên đời và lập nên danh-phận kia khác; sao cho ai dẫu có tài ba lỗi lạc gì mà không « cha chú » thì cũng khó trông mong chen vai với đời mà lập nên danh-phận được hết.

Cái tiếng « cha chú » là một tiếng rất thông-dụng ở Nam kỳ ta, ai cũng cho nó là một tiếng có nhiều ý nghĩa.

Một người có tài học mà chưa có chức nghiệp địa-vị gì, nay muốn kiếm một chỗ làm ăn—nếu không có « cha chú » thì không bao giờ mà kiếm ra cho được.

Trái lại, có một người kém tài cũng có tài cao học khá gì cho lắm nhưng mà nhờ có « cha, chú » thì thế nào cũng có chức nghiệp cũng nên danh phận, dầu khó khăn đến đâu, hễ có « cha, chú » dìu dắt tiến dẫn cho là được cả.

Câu chuyện kiến việc làm ăn mà phải có « cha, chú », trống không cần nói nhiều, chắc phân đông độc giả cũng đã hiểu nó ra thế nào rồi.

Ở giữa cái đời cha, chú nầy, mấy cái bằng cấp của anh em thanh niên ta nhằm chỉ là mấy tờ giấy lộn hình như là không là nhờ vậy ở nó mà được.

Tôi nghe một người quen thuật chuyện rằng trong một cuộc thi nọ để tuyển-dụng một số chức-việc vô số anh tước đã mở ra vừa rồi đây, có hai bạn thanh-niên ta cũng cấp tốt-nghiệp bằng hẳn hoi, thế mà thì rớt còn có người sở nhờ có « cha, chú », nên dầu cho họ chỉ biết có chữ quốc-ngữ và lom lem chút ít chữ Pháp thôi, mà họ thi đậu, nay mai sẽ đây được bổ-dụng, nghĩa là sẽ có công việc làm ăn. Ta thử coi « cha, chú » có ảnh-hưởng lớn việc làm ăn ở trong xã-hội ta ra thế nào?

Không những việc kiếm sở làm đó thôi, cho tới trăm công ngàn việc khác, ví-dụ như làm trung cơm lính, hay là bao thầu làm nhà v.v... mỗi chuyện gì cũng phải có « cha chú » mới tranh đành lại với người ta.

« Cha chú » chẳng những chỉ là mấy người ở trong tỷ nhà hãng mà để đem những người bà con thân-thiết của họ vào chấp lấy những chỗ làm trống (*places vacantes*), mà « cha, chú » còn là những người đem « bán » hay là cho dựa thế-lực của họ ở chốn quyền-môn ở trong xã-hội để cho những kẻ cần dùng phải « mạn » phải dựa vào thế-lực của họ đó mới có thể mưu công thành việc gì đặng. Những kẻ tính việc làm ăn trên đời mà hay thất bại hoặc không tìm ra việc mà làm, có một nguyên-nhơn ở trong là không có « cha chú » vậy.

Đứng nói chi nước ta mới có cái chế-độ « cha chú » như vậy, mà chính ở nước Pháp kia là một nước tự-do dân-chủ, đọc tổ văn-minh tây phương, mà cũng vẫn thấy có cái chế-độ « cha chú » thay.

Bởi cái chế-độ ấy nên người ta mới gọi mấy ông quyền cao chức lớn, có thể kiếm công chuyện làm ăn lớn lao cho người ta được là mấy ông « cha chú » (*princes de la République*), tức như ở xứ ta có thể dùng tiếng hiển-dân mà gọi là mấy ông « gốc » cũng được vậy.

Mấy ông « cha chú » đó hành làm, ai muốn có công việc trong các tỷ sở nào của nhà nước thường phải nhờ cậy vào mấy ông, hễ nếu có cơ hội thì được ngay. Hay kh không có sở hội thì mấy ông tạo nó ra cho người ta cũng đặng.

Như mới rồi đây một tờ báo bên pháp có thuật một chuyện như vầy: « Ông Ducos làm phó tổng trưởng bộ thủy-dụ (*sous secrétaire d'Etat d'Education physique*) có hứa với một người bạn mình để kiếm cho một số làm, nhưng sau không được... Người bạn đó phiền trách ông Ducos, ông trả lời rằng: « Tôi vẫn không quên lời hứa, nhưng không thể làm cho vừa ý bạn được.

Sự thật là tôi đã bổ ba người. Tôi định người thứ nhứt là bạn, còn hai người sau để xem xét hồ-sơ của bọn đến xin rồi sẽ định liệu nhưng bỗng đâu ông Edouard Herriot đòi để cho ông một người, tôi không thể từ chối được. Kế vài ngày sau ông Edouard Daladier cũng đòi để cho ông đem số mình... không thể từ chối được, vì địa vị ổi thấp hơn hai ông. Còn sót lại một cái làm mà tôi định lưu lại cho bạn đó thì sau có lịnh của đức tổng-thống truyền phải bổ dụng cái người do nghị-viên-cử và bao bọc, thế là có đến ba người của « cha chú » ăn vào thành ra tôi phải thất hứa với bạn »

Ta coi như vậy thì dầu ở nước văn-minh lấy tài làm trọng, lấy sự công bình sự tự lập làm phương châm, thế mà người ta cũng phải cần có « cha chú » mới được đó. Huống chi cao sang thì ít mà số người đành muốn thì nhiều, hễ ai có dựa vào thế-lực « cha chú » hành chứng nào, tôn thì người ấy được vậy.

Ở nước văn-minh, cho đến nghề văn chương truyền thuật là tự do thế nào, mà ông văn-sĩ nào muốn viết ngôi chơi gió « bất tử » ở Hàn-lâm-viện cũng phải có « cha, chú » tiến dẫn bao học mới được, nhờ không phải chỉ có cái tài « trọn » mà được đâu. Nhiều nhà văn có quốn sách muốn in, cũng phải có « cha chú » giới thiệu với thợ sắt, họ mới xuất bản cho. Lại đến quốn sách muốn dự phần thưởng năm phẩm thưởng nọ, nếu không có « cha, chú » thì dẫu sách viết có hay mấy đi nữa cũng khó mà mong trúng thưởng được đặng.

(Coi qua trương 5)

VỤ PHƯỚC-KIẾN

Trương-học-Lương lại làm chủ-tịch Hoa-Bắc lại?

Theo như tin bữa qua, Trương-gối-Thạch tư tới mời tướng-soái các nơi về hội ở Hán-kẩu, để tính việc đối phó với Phước-kiến.

Vạn Phúc Lâm đã từ Cát-tâm đi Hán-kẩu rồi, nay có tin nói Vương-duy-Hân là nguyên tổng thống của Trương-học-Lương cũng ở Hoa-Bắc đã đi xe lửa riêng xuống đó rồi.

Tưởng-gối-Thạch chẳng những mời các tướng soái về Hán-kẩu thương-lượng mà thôi, Tưởng còn muốn trách cuộc loạn ở Hoa Bắc nữa. Bởi vậy tình với Trương học-Lương về giao cho làm chủ-tịch ở Hoa Bắc lại như xưa.

Hòa với Phước-kiến

Lý-Tế-Quận là một vị ủy viên trong ban Hành chánh trung ương của đảng quốc dân có tuyên cáo rằng: « Chánh-phủ Nam-kinh nên hòa với Phước-kiến mà chẩn-nâu chiến. Vì bởi nếu, không lợi lộc gì mà bày cuộc loạn ra. Vả lại nếu Phước-kiến phân đoạt tuyệt tuyệt hẳn chống với Nam-kinh là họ cũng có lý chớ chẳng phải bậy bạ đâu.

Dụ đạo 19 lật chánh-phủ cách-mạng

Chánh-phủ Nam-kinh đã theo tin của sở *Central-News* có sắc chiếu chiến phi-thoàn bay xuống Phước-kiến rải truyền-đơn.

Những truyền đơn ấy của Tưởng-gối-Thạch thảo ra tuyên bố rằng nếu trong một tuần mà đạo binh 19 không lật chánh-phủ cách mạng đi, thì cho máy bay rải bom xuống phá thành.

Tưởng đạo đạo binh 19, chẳng bao Tsai-đình-Kai quyết thân Hàn-phục-Cừ vẫn nắm yên ở Tế-nam-phủ

Từ hôm xảy ra cuộc biến ở Phước-kiến, đã luật của Tàu vẫn chủ ý về Hàn-Phục-Cừ là tỉnh trưởng Sơn-đông.

Hôm có tuyên-bố đem binh giẹp bọn cướp ở miền Nam Phước-kiến, nhưng chuyện ấy lại bỏ đi. Vì chánh-phủ Nam-kinh sợ Hàn tiến lên trên bọn Phước-kiến, nên Hàn vẫn nắm yên ở Tế-nam-phủ

Chuyện thị-phi

Người ta ác... rác!

Chắc nhơn-dân Saigon Cholon, ai nấy đã đọc biết bốn năm bữa nay, cô Hành-chánh Địa-phương rất giấy khắp mấy nhà, truyền lịnh rằng hễ từ tư Décembre tới đây, mỗi nhà phải ra hàng Dascours mua một cái thùng cái nắp để đựng rác.

Những điều sáng bữa nay ai đi đâu quanh châu-thành đã thấy trước cửa mỗi nhà có một cái thùng rác kiểu mới chưa? Tôi tưởng là chưa thì phải, vì quan trên rất giấy truyền lịnh chỉ mới có hai ba bữa, chắc hẳn nhiều nhà không kịp dự bị số tiền ba bốn đồng để mua thùng rác cho được.

Tôi bữa thì hai tôi nay, đi đâu cũng nghe thiên hạ bàn bạc:

— Thế nào nhà ông đã mua thùng rác bán ở trong hàng Dascours chưa?

— Sao, mua thùng rác chưa, bà? Không mua e bị phạt thì hỗn.

Hình như chẳng riêng người thì bắt như thế hay đâu thì phải.

— E ông, tôi chưa mua! (cũng có nhiều người nói ngay: — Không, tôi không mua, ai làm gì thì làm).

Bởi mỗi người giải lý cái nguyên-nhơn vì sao, mà mỗi người có một nguyên-nhơn khác.

Nhưng đại khái phần đông đều nói cái lý-thuyết giống nhau như vầy:

— Địa-phương làm cái chánh-sách thùng rác đó, kể về phương-diện vệ-sanh thì phải, nhưng kể về hiện-tình kinh-tế thì ngặt cho người ta lắm nầy quá. Bao cả hai ba bữa mà bắc đâu đâng sắm tiền mà làm sao tới cho kịp số tiền cho có. Bốn đồng bạc lớn nầy không phải là vừa, nó quan-hệ tới sanh-mạng của chúng tôi nhiều lắm. Muốn cho có được 4 đồng bạc mua thùng rác tôi bỏi thì chẳng phải bao thiếu lại mấy đồng, bộ không nghe: tôi bỏi thì mấy đứa con tôi, bữa chẳng nhịn uống sữa nữa tháng, nhưng chúng nhỏ lớn không nghe; tôi lại bỏi tới cái bao-tử của tôi, nằm nỉ nó chịu khó nhịn đói một tuần để tôi tế ra số tiền mua thùng rác, mà nó chẳng chịu vẫn không chịu, nghĩa là đâu đó tôi khẩn rồi, làm sao có tiền dư ra để tôi hàng Dascours cho được.

Ngoài cái lẽ thường của đông người như trên đây, có một đôi người nói lý riêng của họ ra nghe tức cười quá.

Có người nói:

— Tư đây tôi ăn tiết lắm cả rác rớm trong nhà, chỏ có phải đi đâu mà cần mua thùng. Thiệt vậy, anh nghĩ coi rác là gì? Theo nhà thường Annam mình, rác chỉ là đồ ở trong bếp nấu là những cơm cháy, cọng rau, xương heo, vẩy cá, ấy nhơn trước chưa có không-hoàng người ta mới phao phí sự ăn, bỏ nó thừa thãi, cho thành ra rác. Bây giờ cơm cháy cọng rau, xương heo, vẩy cá, tôi sẽ ăn rão, tự-nhiên sẽ không có rác mà đổ nữa. Huống chi mình biết cách lấy rác trong bếp và bỏ dưới mương mà chế-tạo ra thứ bánh ăn, như ở bên Đức hồi Âu-chiến, thì tôi tưởng mình cũng nên đúng, để khỏi tốn tiền cho lại khỏi phải mua thùng đồ rác, có phải là tiện lợi đó đông không?

Nghĩ hơi một chút, người đó cười gằn rồi nói tiếp:

— Không vậy thì tôi để lại cho trong nhà, chứng nhiều thì tôi ôm đi bán cho người ta làm phân bón cây, vậy còn có lợi cho tôi trong lúc túng thiếu nghèo khó nầy; khỏi lo sắm thùng để đổ đi đâu nữa. Có nói đựng vậy cho vệ-sanh, nhưng tôi hỏi sự vệ-sanh của chúng ta từ lúc không hề lăng đến giờ, thiếu gì việc đáng vệ-sanh hơn là đống rác?

Tôi cho người nầy nói nghe ngộ quá. Có người khác thì tên phiếm về sự khác tên họ mình ở miệng thông rác họ nói:

— Lẽ cách đó có lẽ lợi-tiện cho nhiều nhà khỏi phải trao bằng đồng bạc đến đanh thiếp người của, vì ai muốn tới kiếm, có ngồi ngay ở thùng rác cũng đó. Sang nhà bất tiện cho phiền người, nhưt là bọng phải trốn tránh chủ nợ không cho chúng biết chỗ ở mình đâu mà kiếm; nay chúng cứ đi ngồi thùng rác, tự-nhiên thấy đâu mình được công! Hay là trong lúc vợ lớn mà muốn giấu với mẹ chồng cũng vậy; con sư tử Hà-đông chỉ đi xét soát thùng rác trước của là đủ tìm ra cái ở mình để đang nhơ chơi. Vậy có phải thùng rác vệ-sanh chưa thấy đâu, đã làm hại người ta cho xã-trí hay vợ lớn nắm cổ đã, có phải là bớt thống khổ không?

NAM CHÚC

MỘT BỌN NGƯỜI ÂU-CHÂU QUA TRUNG-QUỐC TU ĐẠO PHẬT

Trong bọn có nhiều « bà vải » người nước Pháp, nước Đức

Trong khi ở nước nhà là nước mộ Phật xưa nay, có tin nói sư Thiện-Chiếu đã bỏi ấn cả sư trẻ lại cho Phật mà vẫn ngại mặn để tôn, thì vừa thấy báo Tàu và báo Tây ở bên Thượng-hải đăng tin nói có một vị huề-thượng người Âu-châu đạo hiệu là Chiếu-không mới dắt 12 người nam nữ tín-đồ tớ bên Thái-lấy qua Trung quốc vào chùa theo Phật.

Tưởng thuật chuyện nầy ra cho độc-giả nghe cũng hay.

Huề-thượng Chiếu không nói đây là người nước Hung-ghi (*Hongrie*) mà nhập tịch Hồng-mao, chính tên thiệt Lincoln, tôi nhớ, nói nam ngoài đã có mấy tờ báo ta ở Saigon thuật chuyện phiêu-lưu của anh ấy rồi, nên tôi không nói nữa.

Trước khi quy của Phật Chiếu không đã từng làm nghề viên thư đăng ở, Dân chúng-viện của nước liệng mao và có dinh vào nhiều cuộc ăn mừng chánh trị ở nước Âu châu, nhưt là việc khôi phục sự nghiệp ở nước Đức sau trận Âu-chiến xong rồi tôm lại Chiếu-không nguyên là một người hoạt động chánh trị có tiếng ở châu Âu lúc trước vậy. Bởi sau việc ấy không thất bại, sanh ra chán nản, mới bỏ việc đời mà vô cửa Phật quy y.

Chiếu-không hồi thường năm nay 55 tuổi, mới thọ các tiếng Anh, Pháp, Đức, Ý, Bỉ, và giỏi cả tiếng Tàu nữa.

Khi còn ở Âu-châu vận-động chánh-trị, Chiếu-không ăn ở giữa hàm mộ văn-hóa Đông-phương, và ở lòng tín-ngưỡng Phật giáo cho nên mới việc sự chỉ ngày hướng về giữ theo phép tắc đạo Phật cần bậu lắm. Mươi năm rước, Chiếu không đã qua nước Tàu nghiên-cứu đạo Phật, và lần nhà trên núi Bửu-hoa mà thọ giới làm thầy tu, ăn chay niệm Phật, chịu cực chịu khổ thử rác thầy chùa khác. Các bào Âu-châu trước đã nói rõm chuyện nầy.

Sau Chiếu không trở về Âu-châu, tuyên truyền đạo Phật người ta quy mộ khá đông. Hồi tháng 9 mới rồi, Chiếu không dắt 12 người đã đệ tử Âu-châu qua Trung-quốc để thọ giới. Trong đó 6 người thọ giới làm Tỉ-khâu, và 6 người làm Tỉ-khâu ni.

Thuở giờ người phương Tây nghiên-cứu đạo Phật cũng nhiều, nhưng mà có người sanh hoạt khám khổ cho đồng như thầy chùa thì từ bộn Chiếu-không trước hết. Thiệt vậy, bọn nầy đêm ngày niệm kinh chuyên-cần, ăn ở rất là khổ-hạnh; rồi khi có chuyện lâm lỗi gì, tức thời nhận đó đã tự sửa mình.

Có người hỏi Chiếu-không rằng: Âu-độ là chỗ Phật-giáo phát-sanh có kinh sách và điển tích rất nhiều, sao bọ không qua đó mà quy-y và nghiên-cứu cho gần, sao lại phải sang tới Trung-quốc.

Chiếu-không trả lời rằng.

— Phải Âu-độ là nơi Phật-giáo phát nguyên nhưng biện nay chỉ là phái « *tiểu thừa* » Trung-quốc từ đời Lục-triều trải qua Tùy nhà Đường tới đây, nghiêm sống, mà năm nầy sang năm kia, cố kín-nhẫn chịu thiệt thòi, ngồi trong cái chánh không the-thái mất.

Ai có trông thấy cái nỗi khổ đó, hay là có đọc bài của ông Thiệt cũng bắt có cái cảm tưởng là hồi nào chỉ những hồi nào, anh em làm việc ở hàng buôn đều có chỗ bất-mãn đó luôn.

Vậy mà trong phần nhóm của ban Uỷ-Viên Hòa-Giải (*Commission de conciliation*) tại tòa tạp tụng sớm mai ngày 23 Novembre 1933, có hai vụ kiện chẳng công cũng còn có thể tăng chẳng phải hết thảy các chủ hãng buôn đều ngược-đãi người giúp việc mình như đã nói trên kia.

Vụ thứ nhứt: Cô đầm: Y.M... xin ban Uỷ-viên hòa giải đòi chủ hãng G.M.C. lại hầu và gia trả cho mình một tháng lương còn thiếu và một tháng nữa gọi là tiền trợ cấp, vì sau đuổi mình về cớ, thình lình và không cho mình hay trước.

Ông X... là chủ hãng ấy ung dung cãi nghĩa cho ban Uỷ-viên biết rằng: ông ta đã có đầm ấy là vì cô không chịu làm việc dưới quyền một vị thơ toán Annam.

Ông ta nói thấy thơ toán ấy tuy là người bổn-quốc, mà đã làm với hãng đã năm, thạo việc, đáng làm mà phạm cho những người mới vô. Theo ý ông ta, một người Pháp làm việc dưới quyền một người bổn-quốc không có ai gọi là nhục, mà nhứt là người bổn quốc ấy có kinh-nghiệm thì những người mới vô, bắt luận là người gì, cũng nên tuân quyền người biết làm việc mà học mới phải.

Vả lại trong một cái hãng buôn có trên 200 người cung-sự, bốn

(Coi qua trương 6)

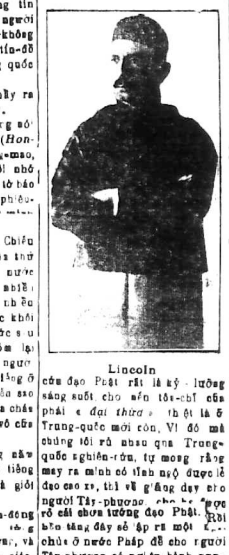

Lincoln

cứu đạo Phật rất là kỹ lưỡng sáng suốt cho nên tôn-chỉ của phái « *đại thừa* » thật là ở Trung-quốc mới còn. Vì đó mà chúng tôi rủ nhau qua Trung-quốc nghiên-cứu, tự mong rằng mạy ta mình có tinh nội được lẽ đạo cao xa, thì về giảng dạy cho người Tây-phương cho hay được rõ cái chơn tướng đạo Phật. Rồi bổn tăng đây sẽ áp rã một lần chủ ở nước Pháp để cho người Tây-phương có nơi tu-hành quy-y cho tiện.

(Coi qua trương 6)

Ông xã Saigon có chuyện bất bình

Quan quận-trưởng Eutrope và ông đốc-tơ Muraz xét một nhà thương riêng mà không cho hay trước

Quan quận trưởng Eutrope bữa tiếu vấn lo lắng sửa sang công việc Địa phương Saigon-Cholon ấy lắm.

Ngoài những việc cải-cách trầu đẩy, ngài thường chịu khó đi xem xét các cơ-quan hành-chánh và vệ-sanh của địa-phương coi có hẳn hòi tử tế không?

Như vừa đây, ngài cùng ông đốc-tơ Muraz là chủ sở Vệ-sanh của địa-phương, đi vào một nhà thương tư (*hôpital privé*) ở Cholon để xét về khu-kinh vệ-sanh. Ấy là nhà thương Quảng-đông, do ông đốc-tơ Biaille (đốc-lý Saigon) chủ trương. Ngài và ông đốc-tơ Muraz xét nhà thương ấy, như-cầu có lẽ làm sự bất-ngờ nên có lẽ báo trước cho chủ nhà thương hay.

Khi hai ông đi xét xong, vừa sắp ra về, rồi lại gặp ông đốc-tơ Biaille. Ông xã Saigon tưởng ý không hằng lòng về sự hai ông không cho hay trước để tiếp rước sao đó.

Ông đốc-tơ Biaille mời L'ân-đoàn Lương-y nhóm để nói về chuyện nầy.

Tin nầy đại-khái là thế, mà chắc quan quận-trưởng sau khi xét nhà thương ấy về, cũng không vô ý mấy.

Hãng xe điện bỏ bớt mấy ga ở đường Phú-Nhuận

Theo tin người trong hãng xe điện nói, thì bắt đầu từ ngày 1er Décembre nay, hãng xe điện bỏ cái ga Xitêtil đường Phú-Nhuận. Nhưng sự thiệt thì vẫn đã đóng cửa ga đó rồi.

Kể từ Janvier tới đây, hãng xe điện lại bỏ thêm hai ga Tân-định và Paul Blanchy hay là Paul Bert vậy.

Một buổi đi coi ban Uỷ-viên Hòa giải

CHUYỆN HAI CÔ ĐẦM KHI-THỊ ANNAM BỊ CHỦ HÃNG ĐUỔI RA

Tháng trước, báo nầy có đăng một bài của ông bạn Phan-văn-Thiết, đại-lược có tả cái trạng-huống thống-khổ của phần đông anh em làm việc trong các hãng buôn, vào bị chủ hãng người đất nào chịu bạc đãng-nghiệp đa trắng sai cất, khoái sạt, hâu hôi...

Ông Thiết nói về mấy cái vấn-đề thiết-thật và hàn thật chánh-lý. Cái bài ấy có ảnh-hưởng rất hay.

Thử coi, một anh thơ-toán Annam làm việc trong hãng ngoài hai mươi năm, được công tin cậy của chủ, lương bổng cũng cao mà bị một số người Âu-châu làm thơ-ký đánh mấy viết mới vô vài ngày, kêu mấy tao, sai làm việc nặng việc nọ, nghĩ thật đáng buồn đáng ghét.

Có người cam chịu buồn nhục chớ không dám chống-trả lại hầu-hôi hay, là kêu nài với chủ hãng, vì lẽ gặp chủ biết rõ công lý và phân xử công minh. Thành thử anh em ta, vì bát cơm lấy sống, mà phải chịu thiệt thòi, ngồi trong cái chánh không the-thái mất.

Có người thấy cái nỗi khổ đó, hay là có đọc bài của ông Thiết cũng bắt có cái cảm tưởng là hồi nào chỉ những hồi nào, anh em làm việc ở hãng buôn đều có chỗ bất-mãn đó luôn.

Vậy mà trong phần nhóm của ban Uỷ-Viên Hòa-Giải (*Commission de conciliation*) tại tòa tạp tụng sớm mai ngày 23 Novembre 1933, có hai vụ kiện chẳng công cũng còn có thể tăng chẳng phải hết thảy các chủ hãng buôn đều ngược-đãi người giúp việc mình như đã nói trên kia.

Vụ thứ nhứt: Cô đầm: Y.M... xin ban Uỷ-viên hòa giải đòi chủ hãng G.M.C. lại hầu và gia trả cho mình một tháng lương còn thiếu và một tháng nữa gọi là tiền trợ cấp, vì sau đuổi mình về cớ, thình lình và không cho mình hay trước.

Ông X... là chủ hãng ấy ung dung cãi nghĩa cho ban Uỷ-viên biết rằng: ông ta đã có đầm ấy là vì cô không chịu làm việc dưới quyền một vị thơ toán Annam.

Ông ta nói thấy thơ toán ấy tuy là người bổn-quốc, mà đã làm với hãng đã năm, thạo việc, đáng làm mà phạm cho những người mới vô. Theo ý ông ta, một người Pháp làm việc dưới quyền một người bổn-quốc không có ai gọi là nhục, mà nhứt là người bổn quốc ấy có kinh-nghiệm thì những người mới vô, bất luận là người gì, cũng nên tuân quyền người biết làm việc mà học mới phải.

Vả lại trong một cái hãng buôn có trên 200 người cung-sự, bốn

(Coi qua trương 6)

LÀM VỢ NHÀ CHÁNH-TRỊ CŨNG KHỔ

Bà vợ của thánh Gandhi bị bắt lần thứ sáu

Bà Gandhi ngồi giữa quầy tơ

Mấy hôm nay, thời cuộc bên Ấn-độ ra sao, thánh Gandhi hoạt-động thế nào, tin tức không thấy nói tới.

Vừa đây, có tin ở Ấn-độ bà vợ của thánh Gandhi đang hoạt-động để gây nên cuộc vận động bất phục-tùng Hồng-mao. Lính Hồng-mao đã tới bà giam lại rồi.

Bà Gandhi bị bắt lần nầy là lần thứ sáu rồi.

Đả đảo chủ nghĩa phát xích Hách-lê

Bữa 30 Novembre rồi có trên một trăm rưỡi người làm biểu-tình trước dinh quan lãnh-sự Đức ở Bá-lê. Họ la lên: « Đả đảo chủ nghĩa phát-xít của Hách-lê ».

Có bốn cặp lính lập vào và có bắt trên mười trong bọn nầy.

Nhiều điều phải lấy giá gương
Người trong một nước phải thương nhau cùng
Gặp hồi tai nạn lung tung
Gây nên thảm họa dân Trung-kỳ mang
Nay đây cửa nát nhà tan
Mấy vạn sanh linh hàm oan cơ trời
Tình cảnh thảm lắm ai ôi!!!

Tối thứ năm 7 Décembre
ĐÊN TẠI

NHÀ HÁT TÂY
Trước mua vui, sau làm nghĩa, giúp lẫn
Đồng-bạn gặp lúc cơ hàn...

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

MỘT TIN MỪNG. . . . .

Trong cơn kinh tế khủng hoảng...

HUYẾT-TRUNG-BỬU và ĐẦU-ĐẠI-QUANG **Đại hạ giá**

NGUYÊN GIÁ MỖI VE { lớn 2$00 / nhỏ 1$00 } *DẦU ĐẠI-QUANG một ve 0$20*

Nếu cái làm quảng cáo mấy đem theo lại mua thì được 30 phần thưởng, (tức là 1$00 bán 0$70 mà thôi) kể từ ngày 20 Novembre tới 20 Décembre 1933.

Còn các thứ rượu bổ cũng bán hạ giá.

ĐẠI-QUANG-DƯỢC-PHÒNG
27 Rd Tổng đốc Phương — CHOLON. Téléphone n° 70

Dainan-Koosi

NHẬP CẢNG XUẤT-CẢNG
KHO TRỮ BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

ở tại Chợ-mới Saigon số 46, đường Viénot (GIÂY THÉP NÓI SỐ 446)

Bổn hàng xin có lời cho qui ông và qui bà hay ký tàu nầy có chở qua.

ĐỒ KIỂU : nhiều thứ tộ dĩa và chén thiệt tốt lấy theo kiểu vỏ Giang lấy làm ra đẹp ý vơi người biết dùng mà lại thứ nhứt là nước men càng nóng lâu cạn, xinh. Ngoài ra nữa còn làm mọn đồng la, chẩu, cần phẩm phẩm trương cho lâm lời; những nhà Đại lý có buộn bán với bổn hãng đủ lâm chưng cho.

Bổ toàn tốt lại rẻ hơn các nơi.

Tổng Đại-lý số 20 đường Chaigneau

Chủ nhơn : M MATUSITA

Chỉ tốn **0,50** mà chụp được 6 tấm hình **MICHONNETIES** VÀ **3$** 1 tấm

ARRANDISSEMENT 80×40

GIÁ ĐẶT BIỆT

MODERN-PHOTO
N° 1 place Théâtre

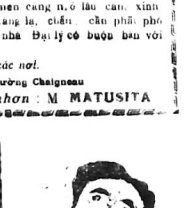

Thơ tín

độc giả nên coi cho biết

Le 26 10-33. — Tôi nhờ xem báo thấy các quan đầu là hàng trí thức như ông Hồ văn-Toàn thơ lý phòng chứ Nam Kỳ Soái phủ, ông Nguyễn-văn-Thế đốc học trường Lai Vung và ông Nguyễn ngọc Điền điền chủ ở ấp Bình Long Cantana Sadec, được thiện Ngốc Điền kinh Bạch đái hiệu Ông Tiên hết sức hay, dân bà con gái ra huyết trắng đâm đà, khi nhiều khi ít, buồn dan vàng vọt, trắng đục có mấy con nhỏ lâu năm thế mấy đáng chồng hết bịnh; qui bà trên đây nhờ dùng thuốc nầy mà dức bịnh, mình người trở nên tốt.

Thật ý như lời quản cáo, vợ tôi dùng mới mấy gói bịnh 10 phần bớt 7. Nói mấy đứa nhỏ tôi thường hay đau ốm nước da vàng, con mắt trũng ngồi tịn mà hết trong, muốn có bán trái nông ngày đêm vẫn nhớ dùng 3 gói thuốc Thối nhiệt tán hiệu Ông Tiên của ông, nay bán trái trở ra hết. Xin ông gởi C. R. cho tôi 10 gói nữa với 1 lỏ thuốc Bạch đái cho vợ tôi dùng dức bịnh. Cám ơn.

NGUYỄN-VĂN TÂN
Electricien C. des Eaux P. Penh

Có bán lẻ các ga xe điều, Văn-vỏ-Văn Mytho. Nguyễn-ngọc-Thái Rạch-giá Nguyễn-bá Nâng Bạchiêu, Bảy Cẩn chợ Kỳ Sơn Tânan và Phấp cả Đông-Pháp.

Trả bán thật nhiều tại:

Mme NGUYỄN THỊ KÍNH
SAIGON

Hỏi : Hoi thăm Ông chủ: V Nhà thuốc Ông-Tiên Phú-nhuận-Saigon

Mới ra đời, mà thiệt hay !

Tôi trong mình ăn ngủ không được, càng ngày càng ốm mét-đã dưởi, ở ở, mệt mỏi, đủ các chứng bịnh của Phụ Nữ. Ưng thuốc đã thấy. tiêu hết tôi còn mốt năm tốn tới trăm. Sa tháng nay, nhờ thuốc «Tiếu dâm tiên được Tế và Phụ nữ bảo thọ thần Dược» của M. Nguyễn-văn-Ngỡ Đốc-học Mỹ tho tôi được lành mạnh tươi tắng như lúc còn xuân, ăn ngon ngủ khoẻ, cân thêm được 10 kilos — Người quen của tôi ở chợ Thue-Nhiều, tên Nguyễn-thị Giác, đau tử cung mấy năm đi nhà thương mấy lần không giảm, biểu mổ; người sợ vì nhà chớ nhấy chôt; may nhờ cũng 2 thứ thuốc nầy cứu tử hồi sanh.

Thiệt hai món bán được của nước nhà, nên tôi mới đăm chỉ cho chị em Phụ Nữ dùng không uổng tiền và cũng không mất công uống thuốc, lại ít tốn hao.

Madame PHÙ MẪN à Mytho

Film chụp hình hiệu

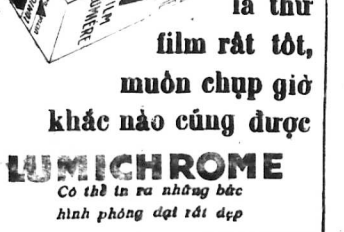

là thứ film rất tốt, muốn chụp giờ khác nào cũng được

LUMICHROME

Có thể in ra những bức hình phóng đại rất đẹp

Tin trong nước

Saigon

Lấy tiền trùng số giúp dân thất nghiệp

Vừa rồi, M. Fraissard đi coi hiệt, trúng số mộ: bộ xa lông gồm những 20 đồng.

M. Fraissard không lấy bộ xa ông đy, lại lấy 20 đồng rồi gởi ho ban cứu tế thất nghiệp

Thật là một cái cử chỉ đáng kiên.

Nạn kinh tế khủng hoảng càng lấy dưa thì số người thất nghiệp càng ngày càng tăng thêm. Mong ao có nhiều nhà phước như M. Fraissard nầy, thì anh em thất nghiệp lấy làm mãn lắm.

●●

Bọn «ăn sương bị bắt»

Tối hôm kia, M. Roche sau đầm Tuanh hiệp với M. Testamère có một thám ở Saigon qua Phú Nhuận bắt được tối 15 ả ăn sương của mấy chú lính sơn đa nuôi.

Cô 15 ả ấy đều bị chở về bót ở đường Catinat và đem vào nhà thương.

VINHLONG

Vì kinh bị lấp mà lúa hư hết

Nguyên kinh Trangoa thông với kinh Xang-từ Tambinh đi Trà-ôn, khu xưa sâu và rộng lắm, nhưng hiện thời đã lấp rồi.

Vì bỏi kinh xanh Tam = bình Trà-ôn vẻ lại nổ phần việc của chiết xăng Nante. Khi xăng đến ngã ba đình quan chú - quận Tambinh thì dỡ đại xuống vam nên bun đã lấp vam, và chạy lấp, đến rạch Cái-hậu. Tuy đã vẻ lại lối 50 thước mà thôi mà thôi. Đến khi vàng đến nhà hương thì có nhiều đường nước chạy bàn từ kinh xang lên kinh Trà-ngọn, nên hiện hồi đã lấp gần bằng mặt.

Sau Ruông đồ hai kinh nầy lấp đã có đến 5.000 Công, ấy thời lúa đã đỏ hết. Vì không có nước sông vô ruông nước phải bị trời nắng sái lại ăn tốn phân đồ. Nếu trời mưa nhiều thì lúa phải bị chết nước nước ra không được. Nếu không mưa sẽ bị hạp vì nước ở không đến. Còn việc giao thông thì hết trong chứ nữa, lúc nước rông cùng khi nước kém thì sự thật hai như vậy, mong quí ông Hồi-đồng đu hai yêu cầu với nhà chức trách, xin sửa sang thế nào cho dân sự chấn đỡ được thôi.

Hồ văn Bây *Tambinh*

●●

BENTRE

Vì bình phong tình bao hại mẹ cha hoàn vía

Vừa rồi đây nơi bai xã gần ở bên cạnh chẳng tôi có đến đây nhà các bà con ở gần đó. Chủ đây thanh ăn nhà vườn ruộng, mong ăn nhà nước để ý đến dùm dùng ở dưới nhơn dân không bị. Thời nay sự rất hiểu nhiều như lời của chúng tôi tiên đoán. Đêm con trai của chủ hương quản Bạch ở về ấp Phú-khương, đã có vợ con sẵn rồi lại là đứa thiệt tha lam lụ, đồng xóm ai cũng rỏ. Thế mà bị ai xúi dục chẳng biết, hay thấy dan ăn đêm về núp ẩn trong xóm có bông sắc rồi động tình, nên bấy giờ bị bon đó giao bịnh lại cho, đau không dam nói.

Chẳng ở ngậm miệng để cho việc nầy không chịu thôi ra nên đã tiến lên thưa với nhà đầu hương đường xin làm để nhà quan thấy điều trị. Bởi đi chẳng nói nên chỉ cả nhà hương quản Bạch phải hoản thu kinh hoàn, vì sợ nỗ buồn phiền nổi trong gia đình rồi đâm ra chuyện tự dí. Nay rỏ lại thơi nó đi dưỡng bịnh kia mà. Cái vụ bọn ăn sương đem hại những các thứ bịnh phong tình rất nhiều trong mấy nơi vườn ruộng đã thấy có rồi đó chúng tôi tiên đoán quả không sai, vậy các nhà cai quản cũng nên lưu tâm đến.

Kiến-Văn

LONGXUYEN

Khá đề phòng

Cô Bảy ở làng Tân Đức (Long-xuyên) có mướn 1 đứa ở gái tên là Mai-thị-Đinh 19 tuổi, cha làm nghề kéo xe. Vì 2 vợ chồng có mấy nó siêng năng, nên thương như con ruột. Bỗng nay thấy thì mắc làm việc có thì hay đi chơi, mới gạo tiền buôn bán đồ cũ cho nó coi. Không hiểu vì sao nó lại có chìa khoá gửi, đi giành riêng lúc vắng mặt thì thì hành kế gạt.

Bởi vậy từ 5, 6 thong nay trong tủ cô thường ngày mất 3$, 10$, 20$ luôn luôn. Mà cô không hiểu, vì tủ chìa khoá cô giữ trong mình. Cô lại có tính nghi cho thay lấy mà cho ai nên cô để ý rình bắt.

Bữa rồi cô đi chơi để nhà cho con ở coi. Cô tu mới mác tai lấy chìa khoá đi mở tủ ra dan tiền.

Chỉ ta mới ôm ra một hộp nhơn hoa các và xu, đang lại cui xỏ xu thình lình con của Cô Bảy về. Con nó bước vô nhà thấy cái tủ đang đến đu mở ra và một hộp tiền trên bàn con lại thì nó cảnh cửa có cái chìa khoá khác.

Con ta lên lấy cái chìa khoá ấy và lên rồi đi kiếm Cô Bảy về, thời nay con ở của mình ta kể trộm đầu mỗi.

Cô Bảy bắt thì Đinh giải cô Cô Bảy là người thương thiện, nên hoà hoãn cô chẳng nhiều bỏ tù thì Đinh cô Cô thì nó nhà thì Đinh thôi xét bắt thêm là 25$00 cho cô mà thôi.

Nay nó đã đầu thú cô nào không hiểu vì sao xin nhắc chi cho phải vô chuyện kẻo thêm tốn đưa giam mà mang tội.

Thanh-Long

Việc tên chả góp tiền chỗ gắt gao vẫn còn hoài

Chúc độc giả còn nhớ chúng tôi đã theo tin một bạn thông tịn ở Biên- hòa nói về việc hoành hành của tên chả góp tiền chỗ chợ Biên-hòa rồi, nhưng hiện nay tên chả ấy cũng vẫn gắt gao với bạn hàng mấy. không biết nhà chuyên-trách ở Biên hòa có chưu để ý đến việc ấy hay không? Nay chúng tôi xin nói lại nữa, nếu hoài cho bao giờ cái tính tệ ở chợ Biên-hòa, không còn nữa thì chúng ai cũng biết hiện nay cái tình cảnh của nhơn dân ở thôn quê nó thống thiết là thế nào, đồng tiền làm ra khó khăn; việc buôn bán chút đỉnh ở chợ là cốt để nổi ngày kiếm một hai cắc, lo đóng thế mà chợ góp tiền chỗ cứ việc lức xách không chịu góp dùm theo ta-lịp lại có gây nhiều chuyện khó để với kẻ buôn bán vậy.

Biểu không đong phép thứ nhứt là tên chả ấy không chịu giản tả lịp ở chợ cho người tạ có thể biết nó góp tiền chỗ có đúng theo ta-lịp đã định hay không?

Điều thứ hai là nó khôn được phép xiết giông và đó gạnh là đồ nghề của bạn hàng đó là trái phép có việc thư cho việc sanh nhai của người nghèo khổ.

Biểu thứ ba là nó thấy người bạn hàng nào thì chẳng ngồi, giương mặt ngỗ thì không giữ phép lịch sự thấy người ta quê mùa nó muốn khuấy phá gì tự ý.

Vậy xin nhà đương đạo hữu tâm bảo trừ giùm cho dân lương-thiện nhờ, được là điều chúng tôi trông mong mà cũng là cái phận sự của mấy nhà chuyên trách ở Biên hoà đó vậy.

BK Chuyên

VINHLONG

Việc xấy ra đáng tiếc

Ngày xấy ra việc ông Phó lục-sự Toussaint Trà xát thân, pần phát mãi, thì người trong tỉnh phần nhiều đều thương hại cho ông vô cùng.

Ông là một viên-quan trẻ tuổi mà có tài. Còn nữa tánh tình cư xử, bất cứ là đối với hạng người nào trong xã hội ông đều có chiết tâm luôn. Nhưt là đối với kẻ nghèo khổ thì ông lại có lòng bác ái từ-thiện hơn cứu giúp hơn nữa.

Ông Phó lục-sự Toussaint Trà đổi lại ton Vĩnh-long có trên 10 năm nay, chẳng hề nghe thấy ông có làm điều chi mà phiền lòng người trong tỉnh.

Nay việc ấy còn đang tra xét, còn ông thì có bịnh, nằm tại Dưỡng Đường Vĩnh long được điều trị.

Người có tư cách thế ấy, mà cũng bị lượng sóng bể-dâu thời-cuộc nó lôi cuốn.

Ấy mới biết hoạ chưa chắc không đến cho người hiền, phước chưa chắc không. [illegible] *cho kẻ ác.*

Ngũ Phước

MỚI LẠI

Laine thêu máy hiệu EVA và các thứ laine thêu tay đủ các màu. — Chỉ thêu máy và chỉ may đủ các màu: Ni đen may áo dài và đồ bện mùa lạnh cho trẻ em.

Hiệu MỸ-LỢI
66, Rue Vannier — Saigon

TIỆM BÁN HỘT XOÀN VÀ ĐỒ NỮ TRANG

O. M. IBRAHIM ET Cie
— *42 rue Catinat Saigon*

Bán đủ các thứ đồ nữ trang vàng và hạnh Kim (Platine) hột xoàn thật tốt, nội Saigon không ai cả tên nhà đủ kiểu để nhận hột bông lạ và Manchon.

Giá bán thật rẻ, xin lục chào qui khách lưu ý.

QUY BÀ !! QUÝ CÔ !! LỊCH-SỰ

ĐỒ DÙNG ĐỂ TÓC VÀ BỘP CỦA NHÀ CHẾ-TẠO

PHONG-TAI

45, Rue des Pipes
SUCCURSALE -
18, Rue des Pipes — HANOI

HÀNG TỐT — GIÁ ĐẶC BIỆT
Có catalogue gởi biếu.

Lê văn Vinh

Horloger Spécialiste DE BESANÇON 76 rue d'Espagne SAIGON *ANGLE CATINAT*

Sửa đủ hiệu đồng hồ nhỏ lớn và các thứ máy nhỏ như là:

(Compteur-kilométrique, máy hát, máy đánh chữ, máy chụp hình vân...)

MỘT ĐỀU LỢI

cho qui vị mua hàng

Tiệm PHONO-ACCESSOIRES mới lập
144 Rue d'Espagne 144
(ở phía sau chợ Saigon)

Bổn hiệu bán đủ thứ máy hát, đĩa hát, đồ phụ tùng và các thứ đèn Manchon, đèn dầu lửa. Có thợ chuyên môn sửa máy hát và đèn Manchon Qui vị sửa đèn, sửa máy hát, hoặc mua hàng, từ một các bậc sắp lên. Bổn hiệu đều có tặng thêm xà-bông. Bán rao hàng trong 1 tháng mà thôi.

Giá rẻ đặt biệt, xin qui vị lưu ý. Tại đây cũng có bán các thứ bông tươi, trái cây và [illegible] ở Dalat chở về mỗi ngày.

Lời rao vặt

CABINET DENTAIRE
MADAME
Hamon - Corbineau
et P. E. Veloso
de 7 à 12 de 2 1/2 à 7
165 rue Pellerin Tél. 914 n

LABORATOIRE RATIONNEL DE PROTHESE DENTAIRE
Nhan-văn-Viêu
DENTISTE
Spécialiste des maladies de dent
Chuyên trị răng đau.
Trồng răng theo khoa-học

Trị bịnh đau bao vàng	5$00
Răng trắng tốt nhứt	5.00
Răng vàng ngà	10.00
Răng cốt (nivot)	10.00
Răng trám	5.00

Học-sanh tin giá riêng
Sớm mơi 8 giờ tới 12 giờ
Chiều 2 giờ tới 8 giờ
58 Boulevard Bonnard 58
Gần nhà KHÁNH KÝ — Saigon

PHÒ
Mới sửa lại rộng rãi và sạch sẽ, giá thiệt rẻ, từ 18$ sắp lên. Xin đo nơi nhà hội Vạn quốc Tiết-kiệm số 26, đường Chaigneau Saigon.

MUỐN BÁN
Một chiếc *Delahaye*, số trên 5000, 5 chỗ ngồi, mới rà máy tốt lắm, giá thật rẻ
Do nơi báo quán.

MẤY TIN CẬY NHÀ ĐÓNG SÁCH
P. Nguyễn-văn-Châu
N° 85 16 Boulevard Galliéni,
gần ga d'Arras là tiệm đóng sách bề trong tốt đẹp và giá rẻ nhứt ở đây.

CÔNG NGHỆ NƯỚC NHÀ ĐƯỢC PHÁT TRIỂN
M. Ba Quan thiện nghệ mài hột xoàn trau giồi cẩm thạch, được thân chủ hoan nghênh lắm. Đồng bào có dịp đi chợ cũ lại số nhà 58 đường Vannier, xem máy móc và quan sát cách làm công phu của nhà công nghệ chuyên môn.

Ecole Centrale du Commerce (Directeur: Trần-mạnh Nhẫn) 61 Rue Vassoigne (Tân-định) dạy thi khoa và thương nghiệp cho đơn giản.

- Ông HODACAN Bào chế khoa Tân-Sĩ ở Paris mới chế ra thứ:

RƯỢU BỔ
TONICAN
khai vị rất tốt cho những người:
MẮT MÁU
ĐAU MỚI MẠNH
ĐỜN BÀ CÓ THAI
HAO TỔN VÀ LAO TÂM
Có bán tại:
PHARMACIE TANDINH
22 Rue Vassoigne 22
TANDINH
và các nhà thuốc tây.

VIỆT-NAM CÔNG TY BẢO HIỂM XE HƠI

Công-ty nặc danh vốn 200.000 đồng
Hội-quán: *56 đường Pellerin, Saigon*
Tên giây thép: ASSURANA
Giây thép nói: 748

1° Giá tiền bảo kê rẻ hơn các hãng khác (trả làm 4 kỳ được, mỗi kỳ mọi phần tư)
2° Khi rủi ro bồi thường mau mắn và lo đủ mọi việc cho chủ xe khỏi nhọc lòng

CAFÉ RESTAURANT & PATISSERIE
NGUYỄN-VĂN-ĐẮC
76 Boulevard Bonnard 76
CƠM TÂY RƯỢU TÂY
BÁNH TÂY
Các thức ăn nấu đều tinh giá rẻ hơn các nơi

VĂN-SĨ VÀ SỰ THẬT

Tôi còn nhớ, hôm diễn-thuyết tại hội quán Nam-kỳ khuyến học nói về vấn đề chữ Hán, ông Đào duy-Anh có đem chữ « văn-sĩ » ra định nghĩa,

Ông cho rằng phần đông người mình đều hiểu lầm chữ « văn-sĩ ». Hễ viết được một vài bài báo ngắn ngủn hay ít cái dissertation triết thuyết năm sáu xu cũng tự nhiên mình là « văn-sĩ ».

Theo ý thiên-ngôn sanh thì một nhà văn-sĩ chẳn, những chỉ có văn hay, học rộng mà cần phải có cái đức tốt nữa. Muốn làm một nhà văn-sĩ đúng đắn phải có đủ những tư cách ấy mới được.

Nếu không suy xa xét rộng thì thấy rằng cái đức tốt đối với nhà văn-sĩ không cần thiết gì, nhưng chúng ta thử đem những sách nói về đạt sử của các nhà văn-sĩ Đông Tây ra xem thì thấy ngay rằng những nhà văn sĩ hữu tài vô đức đều không được người đời trọng vọng cho lắm, mà các nhà chép đạt sử cũng không biết sao mà nâng đỡ cái giá-trị của các nhà văn-sĩ « kém đức » ấy được.

Ngoài ra, các nhà văn-sĩ « kém đức » ấy lại còn vì chỗ « kém-đức » của mình mà chế tạo ra những thứ văn có hại cho người đời, dị truyền lại những tập sống xấu cho tương-lai xã hội nữa. Muốn làm nhà văn-sĩ đúng đắn, không được biết mình — tức là cái « tôi khả ố » đó, — là gì, chỉ biết cái chức vụ của mình đối với xã-hội quốc sanh mà thôi.

Những nhà văn-sĩ hữu-đức, tính thường cần thận, biết rằng một lời nói, một ý tưởng nó thường có cái quan hệ to tát nên chỉ trước khi muốn viết cái vì thì đều phải suy nghĩ cho thấu đáo hẳn hoi mới đem viết ra.

Cái đức tốt như cái nhà văn-sĩ là cái đức « vô ngã ». Nếu một nhà văn-sĩ mà còn chất cái « hãn ngã », thì những thường vì cái tính « tự ái » (*amour propre*) mà ý tưởng phải méo mó, văn-chương phải thô lậu. Thứ tư-tưởng ấy, thứ văn-chương ấy nếu cảng tràn lan trong tinh-thần bao nhiêu thì càng đem tinh-hướng xấu xa cho thiên-hạ bấy nhiêu.

Sở dĩ các nhà đương đạo, các bậc phu huynh mà lo việc lựa chọn sách vở cho trẻ em đọc cũng vì sợ đám trẻ em nếu vướng nhầm những sách vở của mấy ông văn sĩ thiếu đức kia soạn ra tất để mà trở nên những người không tốt của xã hội.

Cái đức tạo nhà của các nhà văn sĩ là phải « trọng sự thật ».

Nhà văn-sĩ mà không biết « trọng sự thật » cứ vì tự ý, vì tư tâm, vì thành kiến, vì những cái quan niệm non nớt hẹp hòi của mình mà không bao giờ lâm đúng cái tôn-chỉ của văn học được hết.

Nhà văn-sĩ không nên cứng trong cái phạm-vi chật hẹp của mình, mà cần phải hết sức, những văn chương tư tưởng của mình nó quỉ bám như các nguyên tố của vô-trù (*élements de la nature*) vậy nghĩa là nó có quan hệ với thời gian và không gian luôn luôn.

Tại sao vậy ?

Cái lẽ đã hiển hơn hết là bao nhiêu những văn-chương tư tưởng của người đời sản tạo ra thì nó vẫn theo với đời mà tính chất tư tưởng tồn mà những văn chương tư tưởng dùng dằn không phải có đem ảnh hưởng tốt cho một thời đời nào mà nó còn đem ảnh hưởng cho nhiều thời đời khác nữa.

Vì sự quan hệ của văn chương tư tưởng to tát như thế ấy, nên chỉ các nhà văn-sĩ đầu ở vào thời đời nào cũng cần phải có hai cái đức mà tôi vừa nói trên đây.

Trong các nhà văn sĩ ở buổi gần đây hình như không có mấy ai có đủ hai cái đức tốt ấy bởi thế cho nên phần nhiều văn chương tư tưởng của họ bàn hành ra chẳng đúng sự thật chưt nào hết.

Một là vì cái tánh cẩu thả của họ, hai là vì cái tánh « vị ngã » của họ mà họ lạm cho chạy sai sự thật.

Sở dĩ họ có tánh cẩu thả là vì họ cho nghề viết văn chỉ là một nghề kiếm cơm như các nghề khác, họ không cần thận trọng ngòi bút cầu ho cho lắm.

Vì vậy cho nên mỗi khi họ muốn kéo một vấn đề gì ra nói, họ không cần tìm tăng quan sát cho sát xác hẳn hoi là nghĩ vào việt ra vậy hay là mới kịp muốn làm một cuốc điền trà cá quan hệ đến vận nước nhà? Tánh dự của tốt quốc gia chẳng lọc hay mà đoàn thể nào họ không cần chịu cực nhọc mà điều tra cho thấu xác họ chỉ lấy sự nghe bấy sơ sơ ở ngoài mà đem ra bàn bạc bình phẩm đó thôi.

Vì tánh cẩu thả ấy, các nhà văn sĩ ở xứ ta đều phần nhiều có hết.

Ngoài một vài cuốn sách của một ít ra: nhà thầm nho chí sĩ bằng Hán văn hay đôi ba quyển sách bằng Pháp văn của đôi nhà tân học lão luyện, còn những sách quốc văn xuất bản từ nửa thế kỷ nay hầu hết đều là những quyển sách không có giá trị gì cả, đều là những sách do các ông văn sĩ cẩu thả không chịu quan sát thấu đáo, không kể đến công ơn cứu giúp lẫn khung giúp cho tri thức của người mình được cầu nhàn, duy có 15 cuốn sách có giá trị đặc biệt của ông Trần Trọng Kim và ông Phạm Quỳnh như bộ sách Nho giáo, bộ Việt Nam sử lược Phật giáo đại quan, văn học sử nước Pháp v.v.

Còn những sách nói về lịch sử hay tinh thần và cuộc tiến hóa của dân tộc Việt Nam mình xem ra gần hết đều do người Pháp soạn ra.

Một nước như nước Việt-Nam mình, đã có lâm đoạn lịch sử rẻ vang, đã sanh tồn được đến ngày nay mà không hề thấy một người trong nước ấy giả công quan sát khảo cứu mà viết sách nói về phong tục và cuộc tiến-hóa của nước nhà cho được dùng dẫn nghỉ có đáng buồn không? Cứ do đó mà xét thì tế ra nước mình, không có văn-sĩ ư?

Không. Nước ta vẫn có văn-sĩ nhưng chỉ vì các nhà văn-sĩ không biết chức-vụ của họ đó thôi.

Người mình đã không chịu viết sách để nói chuyện thật của xứ sở mình đó là một chuyện đáng buồn, mà những sách của người ngoại quốc viết nói về xứ sở mình nó bảy ba, trái hẳn sự thật lại là việc đáng buồn hơn nữa.

Chúng ta cũng nên biết rằng phần đông các ông văn sĩ ngoại-quốc hay có cái dụng tâm nói xấu người nước khác lắm, như mới rồi đây một nhà văn-sĩ Anh, — Một nhà văn-sĩ trứ-danh, — ông *Rudyard Kipling* có xuất bản cuốn sách nhan đề « *Souvenirs de France* », trong sự cùng có đoạn tác-giả cố dụng tâm nói xấu nước Pháp, huống chi là mấy nhà văn-sĩ Pháp không nói chuyện sai lầm của nước Việt-Nam mình sao được?

Đối với nước Pháp thì họ đã có đủ sách vở mà bào chữa, cho dẫn tốc quê hương họ còn đối với nước mình thì số sách bào chữa ấy hiếm có lắm.

Cái chức vụ của nhà văn sĩ bắt buộc là thuộc về nước nào chẳng những chỉ cần trọng sự thật mà còn cần phải đem những sự thật của xứ-hội ra nói nữa.

HOÀNG-TÂM

Hoạ 2 bài thi của Cô H. D. làng trong P.T.V.C. số 7)

I

Khoa ai các cỏ lựa văn « hôn » ! Chọn khách lâu thơ rất đắc phòng bể;
Bởi bốc thu để đắn phòng bể;
Vô tư mất mũi rượt như hờn.

Duyên chỉ Mai, Tuyết (1) môn đối xác ?
Nợ để đào, văn (2) bận một hồn,
Quanh quẩn tao đăng ai đó bạn ?
Phát phó trường Đồng lại mản Ôn.

II

Phát phó trường Đồng lại mản Ôn
Gió tập mưa sa chí chữa chồn
Gần ngỏ Lam-Kiều e lận lội.
Xa nhìn ở các (3) những bồn chồn.
Tam thanh quanh quẩ quê huyện đồn,
Trở xã (5) mơ màng cảnh quê thôn.
Mà mặt yên hà thơ với mộng
Có chăng tâm sự, cũng là chôn.

Trên đường mỹ-thuật

Thế nào gọi là cuộc cải cách trong kịch mới nước nhà ?

Các bạn độc-giả còn nhớ, trong một số Phụ-trương văn-chương gần đây, chúng tôi có viết bài nói đến vấn-đề cải cách trong kịch-giới nước ta.

Trong bài ấy chúng tôi chủ-trương rằng, kịch-giới nước ta cần phải có cuộc cải-cách, mà cuộc cải cách ấy cần phải dung hòa kim-cổ, không xu phụ theo mới mà hất nhào hết cả bao nhiêu các điệu hát cũ, nghĩa là chúng ta nên bảo tồn điệu hát bộ, nhưng phải cải-cách sao cho nó thích hợp với thời thế là đủ.

Nay nhơn có gánh hát Bầu Tôn về diễn tại Saigon, chúng tôi có đến xem thấy rõ ràng gánh hát bộ ấy đã thiệt hành một cuộc cải-cách khá khá như sắm đồ trang cẩng như ở các gánh hát cải lương như bỏ các việc lố lăng buồn cười trong các đ ệu hà bộ cũ, và nhứt là việc pha lẫn các điệu ca cải-lương trong thông hát bộ để biểu lộ cho hết tình cảm của người và nhứt là có B. B. đóng trường nữa mà có tính thần lắm.

Như đêm thứ tư vừa rồi gánh hát ấy có diễn tuồng « Mạnh-thường-quân » tại rạp Thành-xa trong thủ đô Saigon.

Trong vở tuồng nầy lúc Triều-đông Lưỡng bỏ nước Ngụy mà về Mạnh-tháo, để vợ lại trong khi kiếu tử nhân-thân, hay lúc Triều-đông luồng gấp vợ mà giả điên điên kiếm chồng, lại đùng điệu ca cải-lương mà diễn thật lâm cho ai nấy đều cảm động.

Tuy vậy chứ cũng có điều sai lầm nầy là đã diễn một tuồng cổ mà trong những câu nói lối có ít nhiều cổ-lụ dùng cách ăn nói kiểu thời thì không được đúng cho lắm, đó là chúng tôi nói vậy mấy chỗ văn đáp nghiêm trang chớ về cách nói giễu của mấy người hề thì đều đúng nói nói nào cũng không sao mà cho chọc cười được thính giả lắm thôi.

Cảm ơn Cô H D.

Nặng ơn « khen tặng » cảm ơn cô
Chốt đành nỗm na thú giả hồ (6)
Lời ngọc nghe qua Đường lẫn Tống
Thơ vàng (7) may khéo Sở cùng Ngô (8
Nhắc chi ngọc đuốc văn tài.
Yên quách nhân du cảnh hữu hồ
Mộng thế mơ màng thêm bớn bận
Thuyền chang qua bến chuyện mỗ hồ

HOÀNG BÁ-HOÀNH

1/ Tuyết kể mà kinh
2/ Bản đào, Văn địch là cảnh tiên, thủ tiên
3/ Cô Ba lấn văn của cô Aurore tức là bà G. Sand
4/ Tam thanh là chỗ tiên ở tức là Ngọc-Thanh Thượng Thanh, Thái Thanh.
5/ Bốn xã là tên bà Lucerne: một cảnh rất đẹp có nhà thi sĩ Âu-Tây đã sánh cùng cảnh tiên
6/ Chỉ hồ đã giả
7/ Hồng thi là thơ của người bà Hoàng-Đích nghĩa ra thì là thơ vàng (gọng vàng chỗ)
8/ Ngô Sở vì.

KHÚC PHIM MỖI TUẦN.

Tôi sợ đàn bà văn-minh

Anh Nguyễn và tôi là một đôi bạn chí thân, kịp đến lúc ra trường nhân nay còn nhớ có lần anh gửi thiệp mời tôi xuống Sécrétrăng để dự tiệc thành-hôn của anh với cô Tố Nga.— Cô Tố Nga ! Ở một thiếu nữ hai chín xuân xanh, nhan sắc ngư trầm lạc nhạn. Cô gả duyên với anh Nguyễn là một bạng thanh niên tri thức. Bằng học anh đậu dược bằng « thành chung ». Cả hai lấy nhau bà con anh em xa gần đến cùng nhận là Thôi Trương gặp gỡ trên đời ít ai. Mà rồi không phải chỉ có bọ mới tán dương cặp tài tử giai nhân nầy mà cả đến những người đã mác vào cái công lý ấy.

Ba tháng sau ngày anh Nguyễn thành hôn tôi gặp anh nơi chân chỉ có dập lửa bằng mét nu cười lai thôi. Tay nhịn mút cái cười ấy tôi cảng dò dò ngoài tôi được bao đoạng khi lâm vẻ chuyện gì. Tôi hỏi ba.— Ở rồi chỉ đám mà nẫng gió tôi chẳng « hăng tiếp anh ? »

— Nó đi khỏi (bon cô gương nói.)

— Anh nói sao ?

— Thì tôi nói nó đã đi khỏi.

— Ê hèn anh đi ! Tôi dư biết chuyện anh mà ;

Tôi có ý thôi ra mấy lời ấy để chán lấm cho bạn thật ra những điều mà tôi muốn biết. Thời vậy tôi độ chẳng sau, bạn ngồi tôi đã hiểu cả duyên do nên chẳng ngăn ngại gì mà đem hết việc nhà của bạn từ mấy tháng sau mấy lần cho tôi nghe như vầy : Cô ba con hồi đến con đã làm chủ. Thời đến đan bà mới bắt nhập nhem năm ba chú là lên đong đưng ghét. Tôi nghĩ nơi mình mình trước khi vô quá mết sợ nó rồi nên, chết ri tôi. Giờ rồi lại là bậy bạc.— Con người khi nó nở ở trời tôi đoạc mới tôi thì đi vắng phu kiên cùng. Tung tit cách nó thế ấy nhưn nhiều em bạn hiền của tôi khi xưa ở trường ở vô anh Trinh, anh Hà anh Dương Lương ai thiếu bà cũng nhớ. Nếu chú ý tôi hay có sự rầy bà bỏ mà sớm ta đến lênh tính là bà nó bắt chước đi ở lấy chi. Phu-Xử « viên đã lý bỏn đề đẻ cp tôi : nào là đàn bà mà của tôi có nhơn loại trên mặt địa cầu, nào là đứt ông nếu không nhớ đàn bà rồi nó bo cơm nước của tôi ». Nó nói vậy mà bạn tưởng đàn nó làm đúng như lời nó sao ? Nó chưa có chịu lãnh một trách nhiệm, mà rồi đến việc bếp nước, tôi cũng phải mướn một thằng ở đề chăm nó. Vì ngày hễ cô ăn no rồi là nó lo sửa bộ mặt đanh quẩn, đi sắm đồng chơi vậy sợ phu khi ông lau chùi cái xe trở-en quở con Sinh ta đó không kỹ. Nói nhà chẳng một ai chịu nổi với nó. Nó thường qui lạm những cớ « giả mới » để bàn vấn đề phu nữ giải phóng. Nó giải phóng giải thế ri ? ngày kể đó là tôi bắt được nó ngoài tình với mốt con bạc. Vì đoán du bạc bong tôi phải dưới cổ nó ra khỏi nhà. Bạn nghĩ coi đời tôi có là vô phước không? Từ nầy về sau hễ nghe cô nào tự xưng mình là con mình thì tôi xin bỏ ba trước mà nói hộ kiếm chỗ khác nói chuyện. Mới vừa, Mộ hôm ở ở, thầy đương nằm dọc sách trong nhà có một thầy hương quản đi mới ba người linh ở ngoài thầy bắt thầy công tay lại đem về giam tại nhà việc, mà ông người ta tử-ấy đêm hôm rồi thầy đi rất truyền đưa ở đâu cho gần nhà việc.

Cái lin thầy Bầy Ngọ là lay hoạt động làm nào đông cả long. . .

Về sau nhà pháp luật xét ra thầy là người vô ích, không có can cấp đến cuộc hoạt-động nên thể Bầy ra.

Trải qua mấy tháng trời, nắng mưa gió, thầy cảm tức nỗ bạn, thầy đi sầu nuốt thảm, chỉ chớ có ngon đến cấu công-lý mà được minh oan thoát tội.

Thật vậy, ngon đến công-lý rẫn sáng tỏ luôn luôn.

Từ ngày thầy ở ngục ra, thầy tiếc về thăm nhà, ăn ủi với song thân thầu để cho mình lên Saigon ở đầu có chỗ đói cùng an bung, hơn là ở chốn thôn quê đồng tắt, mất hăng trông thấy những việc hà lạm hăng hiếp cầu kế có quyền lam cho khác, vợ để không tiền nuôi, con đau không tiền chạy thuốc, thẩm biết bao !

Chớ không phải như cách năm sáu năm về trước, mấy anh pan-xe cũng đi nhà hàng, cũng cáp méo, cũng diện u oe ra mấy ông thông ông phán vậy.

Thầy Bầy nghe anh phu-xe tuổi tình chính của mấy người phu-xe kéo mà chán ngán, nghĩ lại thân mình thì ôm gối gẫy mòn nên không còn hy-vọng gì ở nghề làm « ngựa người » nữa.

Cách không bao lâu, hội chứng tế xã-hội ở Saigon bày ra bữa cơm thất nghiệp, thầy bèn đi xin giấy ăn cơm.

An cơm thất-nghiệp ; Đường d'Ayot là nơi lui tới của thầy bầy Ngọ trong hơn tháng nay.

HOÀNG-TÂM

Nhàn-Đàm

Bình vực khoa-học

Không biết anh H. T ấm nói gì trong bài diễn-văn về vấn đề « văn-hóa mới và văn hóa cũ » của anh mà đề cho mọi với bạn đồng nghiệp là anh tả người phản đối khoa học.

Tôi nghĩ cũng là một việc lạ, từ khi ấnh điển thuyết đến nay thì hình như trong xứ ta nhỉ lên cái phong-trào bình vực khoa-học.

Hay là những lý-thuyết của ấnh đã đem ra nói không thích hợp với đám óc của một số thức giả ở xứ ta trong buổi nầy nên chi mới nẩy ra cái phong trào bình-vực khoa-học chăng ?

Lẽ lẽ ngay mà nói, Tân Quương tôi cũng nhận việc bình-vực khoa-học là một việc phải mà việc đánh đổ cái bịnh mê tin khoa học cũng là một việc phải, nhưng muốn bình vực khoa học thì điều cần nhứt là nhanh phải đừng mâu thuẫn với khoa-học.

Khoa học thì bao giờ cũng trong thiết chứng, cũng cần đến một cái lý-luận công-bình chánh đáng thế mà nếu nhà thức giả nhà ta đã đứng ra bình vực cho khoa-học mà họ lại không kể gì thiệt chứng, không chịu đứng mớ cái lý-luận công-bình chánh đáng gì hết, như vậy có phải là mâu-thuẫn với khoa học không ?

Tại sao không trong thiết-chứng ?

Thời đây, mấy ông trong-sự của khoa-học họ vì thành kiến vì lòng mê tín khoa học mà không bao giờ công nhận những cái luận chứng của người đề em ra để chỉ trích khoa-học hết. Ngoài ra họ lại còn tự cho rằng những bằng có họ trưng ra là xác thực, cách luận điện của họ là đúng đắn luôn luôn.

Như mới rồi đây, một ban đồng-nghiệp ngoài Bắc có đăng bài bình vực khoa học của mấy nhà học giả có tiếng mà đã bàng đi rồi ra Nam ta đó.

Trong bài ấy tác-giả cho rằng, ngày nay bọn thức-giả ở xứ ta đem khoa-học ra kết lại là việc làm quá muộn, chỉ bắt chước cái việc làm của một số thức giả Tôn cách mươi lăm năm về trước.

Tôi cho cái nói ấy không đúng với sự thật chút nào hết. Vì sao. Vì hiện nay bọn không - hoàng vẫn còn, số thầy nghiệp ở thế - giới vẫn không tăng thuyện giảm, thì ý khoa-học hết. Mà khoa-học có nam không hoàng vẫn còn có giả công đem đã luận chứng trong ta luận luận.

Ấy cớ thường xem báo chí ở Âu-châu thì thành thoảng đều thấy có bài của các vị học sĩ, các nhà học giả không.

Thế thì tôi mới cho rằng bọn ấy đem khoa-học ra bình vực thì chẳng phải là việc quá muộn hay sao ? Nói nhà chẳng một ai chịu nổi với nó. Nó thường qui lạm những cớ « giả mới » để bàn vấn đề phu nữ giải phóng. Nó giải phóng giải thế ri ? ngày kể đó là tôi bắt được nó ngoài tình với mốt con bạc. Vì đoán du bạc bong tôi phải dưới cổ nó ra khỏi nhà. Bạn nghĩ coi đời tôi có là vô phước không? Từ nầy về sau hễ nghe cô nào tự xưng mình là con mình thì tôi xin bỏ ba trước mà nói hộ kiếm chỗ khác nói chuyện. Mới vừa, thầy không sao chịu nổi, ngoài ra không biết chừng thầy còn gặp thêm những tai họa khác nữa.

Song thân thầy gặt hái hàng tế, nhi - thầy mà ruội đứt gan ruột, nhưng cũng phải buộc lòng để thầu từ giã đi đến chốn thị thành chịu kiếp lang thang nữa vậy !

Lên đến Saigon việc làm tìm không ra, mà trong tài lại quanh quẩ hơi đồng, phải đi kiếm người quen biết để nay nhờ bữa cơm, mai nhờ một cắt !

Thầy muốn đi mướn xe kéo để ngày kiếm hui bữa cơm đặng sống mà xem đời, nên mỗi tôm nay thầy đi tìm mặt người phu xe để hỏi cách đi xe kéo phải thế nào ?

Té ra cái nghề làm « ngựa người » trong buổi nầy cũng không dễ nuôi sống vậy. Cái cảnh của đám phu xe kéo ngày nay cũng chẳng hơn gì cái cảnh của anh em thất-nghiệp. Có ngày chạy vừa đủ trả tiền thuê xe, có bữa đư đói ba cắt đã ăn, có khi năm ba bữa phải gọt chủ xe kéo một ngày tiền thuê xe.

Hèn hết những người phu xe đều nghèo nàn rất đỗ, no rách mà không sao có tiền mua áo

Thơ điếu ông Thông

(Chùa ở Thạnh điền hàm Trí Hữu Thượng ở ; Ông Huyện Nguyễn văn Thông

Một nhẫm đành thôi hết kẻ trông
Mây mước vườn xưa nhơn phẩm trách nhậm
Giàng mà chưa ta chỉ tang bồng
Phận mu cói nhọc con thương nhớ
Đoạn nghĩa tao đàng tan thế khuất
Danh thơm lạc để rạng non sông.

TRẦN-TỪ (Làng trên)

Họa

Đi đâu vội vã hỏi anh Thông
U, hiền đôi dòng hết ngông trông
Mười năm công danh xong nợ thế
Nhìn nhìn bốn phương gió mơn bông
Vì ai nên dứt gây đôn mảnh
Khiến bạn không màng chén rượu nồng
Ngao ngán kiếp người trong vũ trụ
Khác nào hoa nước giữa giòng sông

●●

Gió thoảng giòng sông hoa nước tan
Thấy anh mang bạc nghĩ mà than
Trăm năm thân thế bàn tay trắng
Bấy thước tang bồng gánh mông vàng
Non nước đã ghi lòng thất thạch
Bạn bè còn nhắc nết hiền trang
Am đương cách trở đôi lời vắn
Xin biết cho em mấy đoạn tràng

MINH-TRÍ (Giaraa)

ĐOẠN THIÊN TIỂU THUYẾT

VỀ VƯỜN...

Cách hai năm về trước, mỗi ngày ai cũng trông thấy thầy Bầy Ngọ đi đi về về trên mấy chuyến xe điện chạy từ ga d'Ar ras ra Saigon.

Thầy Bầy Ngọ còn trẻ tuổi chưa vợ con, vì cảnh gia đình khuẩn bách nên mới học đến lớp năm thứ hai ở trường Bổn quốc phải bỏ học mà đi tìm phương sanh nhai. Sau khi thôi học được năm tháng thì thầy Bầy kiếm được một việc làm ở hãng buôn nọ tại đường Catinat.

Từ ấy thầy Bầy tưởng rằng được yên phận mà làm ăn trước để độ hồ khẩu sau để giúp đỡ cha già mẹ yếu ở nhà, nào hay đâu thầy làm việc tại hãng buôn ấy được trên một năm thì cảng việc buôn bán của hãng gặp phải ngăn kinh « tế khẩng hoảng mà lỗ lã hảng buộc lòng phải bớt người giúp việc.

Thầy Bầy mất việc làm ! Thầy lo buồn không biết bao nhiêu mà kể. Nhưng thầy cũng gắn gượng ở nhà lại Saigon để đi tìm việc làm ở các hãng khác, nào hay đâu một tháng là tháng, ba tháng, sổ tiền thầy đã dành được bao nhiêu thì đều theo với mấy cái tháng ở không đó mà đi đời nhà ma !

Tay tiền hết, nhưng thầy cũng chưa chưu về vườn mà ăn khoai ăn bắp cho lấy lót vói ngày tháng đã lìn cách sanh-hoạt khác nên chi thầy mới mong nhờ ở người quen nầy nhờ ở người bạn khác đã gần cảng có sức, mà đi tìm việc làm, nhưng than ôi ! lang thang cất vả hết tháng rồi đến tháng khác trên một năm mà việc làm đâu tìm cũng không thấy. Hết phương nhờ cậy ở kẻ bà quen người bạn thiết, thầy Bầy bèn lui gót về làng X... ở hạt Saigon là nơi chôn nhau cắt rốn của thầy để nương nơi nơi chu nhà.

Trưởng rằng được tạm yên thân ở thôn quê, nào hay đâu từ ngày thầy về vườn đến nay thầy gặp biết bao là chuyện rắc rối nguy nan, làm cho thầy khổ tâm vô hạn.

Phần thì thầy các sanh hoạt của số đông người ở thôn quê đồng bài cực nhọc trám chiều, khó khăn, lắm nỗi, thầy lấy làm đau xót vô cùng.

Một hôm nọ, thầy Bầy đi ngang qua nhà việc, có thầy hương quản đương ngồi nói chuyện với mấy người linh tang, trông thấy thầy Bầy, thầy hương-quản bèn nói với mấy người linh rằng :

— Mấy tháng trở con ỷ học được năm ba chữ ăng, làm ăn có tiền hay phách lối lắm. Cái đời tôi đại ghét chẳng nỗ. Nếu tôi có thể hại chung nó hồi nọ thì tôi hại ngay.

Một người linh nói tiếp :

— Phải thầy hương-quản nói đúng. Tôi cũng vậy, ở ghét bọn thiên niên có ăy học lắm. Nếu ở nơi thôn quê sẵng giả nầy mà có đông bọn thiếu niên tây học đó chắc mình muốn hùng hiếp bọn dân ngu cùng khổ.

Chúng nó ỷ biết cho đình pháp luật, hễ thấy chúng mình làm đều gì trái phép thì chúng nó không hiểu đến người ở đi hiện thưa hay viết bài gởi đăng báo, đặng công-kích những việc làm của chúng mình. Bởi vậy tôi muốn từ cho tuyệt nọc cái bọn Viên-viên khó chịu ấy.

Thầy hương quản nói thêm :

— Phải ; vậy thì khi chúng nó ở thành thị làm gì mặc kệ chớ chúng nó về làng đây, ở trong ấy chúng mình thì chúng mình phải tìm thế hại chúng nó thì chúng mình mới sẽ được tự do hành động.

Bởi thế cho nên từ ngày thầy Bầy về trí sĩ nơi thôn quê, trong tháng cứ chỉ phách lối cách ấy thì hiệu người của phần đông mấy ông chức việc lang hay mấy chú linh tong lấy làm khó chịu lắm.

Thầy ở vườn đâu được ba tháng, bỗng đâu lại có phong trào biến động, thầy ngày đêm lo sợ phập phồng, thầy sợ e thầy phải bị kẻ tiểu nhơn ra oan mà hại thầy, thầy sợ e có tội lây ra trán nhưng thầy không biết tính sao

Một hôm nọ, thầy đương nằm dọc sách trong nhà có một thầy hương quản đi với ba người linh ở ngoài thầy bắt thầy công tay lại đem về giam tại nhà việc, mà ông người ta tử-ấy đêm hôm rồi thầy đi rất truyền đưa ở đâu cho gần nhà việc.

Cái lin thầy Bầy Ngọ là lay hoạt động làm nào đông cả long. . .

Về sau nhà pháp luật xét ra thầy là người vô ích, không có can cấp đến cuộc hoạt-động nên thể Bầy ra.

Trải qua mấy tháng trời, nắng mưa gió, thầy cảm tức nỗ bạn, thầy đi sầu nuốt thảm, chỉ chớ có ngon đến cấu công-lý mà được minh oan thoát tội.

Thật vậy, ngon đến công - lý rẫn sáng tỏ luôn luôn.

Từ ngày thầy ở ngục ra, thầy tiếc về thăm nhà, ăn ủi với song thân thầu để cho mình lên Saigon ở đầu có chỗ đói cùng an bung, hơn là ở chốn thôn quê đồng tắt, mất hăng trông thấy những việc hà lạm hăng hiếp cầu kế có quyền lam cho thầy không sao chịu nổi, ngoài ra không biết chừng thầy còn gặp thêm những tai họa khác nữa.

Song thân thầy gặt hái hàng tế, nhi - thầy mà ruội đứt gan ruột, nhưng cũng phải buộc lòng để thầu từ giã đi đến chốn thị thành chịu kiếp lang thang nữa vậy !

Lên đến Saigon việc làm tìm không ra, mà trong tài lại quanh quẩ hơi đồng, phải đi kiếm người quen biết để nay nhờ bữa cơm, mai nhờ một cắt !

Thầy muốn đi mướn xe kéo để ngày kiếm hui bữa cơm đặng sống mà xem đời, nên mỗi tôm nay thầy đi tìm mặt người phu xe để hỏi cách đi xe kéo phải thế nào ?

Té ra cái nghề làm « ngựa người » trong buổi nầy cũng không dễ nuôi sống vậy. Cái cảnh của đám phu xe kéo ngày nay cũng chẳng hơn gì cái cảnh của anh em thất-nghiệp. Có ngày chạy vừa đủ trả tiền thuê xe, có bữa đư đói ba cắt đã ăn, có khi năm ba bữa phải gọt chủ xe kéo một ngày tiền thuê xe.

Hèn hết những người phu xe đều nghèo nàn rất đỗ, no rách mà không sao có tiền mua áo

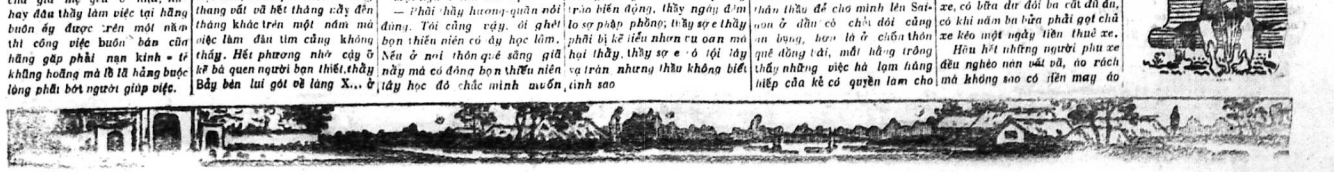

Thứ hai 6 Novembre

PHỤ-TRƯƠNG VĂN-CHƯƠNG

CỦA BUỔC-NHÀ-NAM

BẢO QUẢN : 72 RUE LAGRANDIÈRE - SAIGON

Số 82

DẬT-SỬ ÔNG MONTAIGNE

Thế nghĩa hoài nghi. — Ông là người mở đường lối cho các học-thuyết mới ở Âu-châu

Đọc với văn chương [illegible] Pháp về thế kỷ thứ 16, ông Montaigne là một nhà văn [illegible] [illegible] lạ lắm.

*[illegible] mình ở [illegible] [illegible] Montaigne [illegible] [illegible] [illegible]

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

CÔNG TY HỮU HẠN VỐN 250 000 ĐỒNG BẠC
Sáng lập năm 1927
Hội-quán : 54-56, đường Pellerin, Saigon
R. C. Saigon N° 61

Dây thép : CREDITANA-SAIGON
Dây thép nói : SAIGON 748

Công-ty nhận tiền TIẾT-KIỆM của ba tánh, tiền gởi sanh lời 4 % mỗi năm, sau tháng tính một lần và nhập vô vốn mà sanh lời nữa. Tiền nầy muốn rút ra chừng nào cũng được.

Công-ty cho vay thế chưng về Quốc-trái Đông-Pháp, về Quốc-trái Credit National và những về phiếu nào mà Chánh-phủ Pháp hay là Đông-Pháp phát hành hay là chịu bảo chứng. (Về công chuyện khác xin hỏi thăm bổn Hội).

Bổn Hội có mua bán Pháp hộp Tiết-kiệm tối lợi bằng sắt mà kín, để cho bà tánh mượn dùng. Xin quí vị hãy đến Hội quán hay là viết thơ mà hỏi cách thức mượn hộp Tiết-kiệm ấy.

Tạo chỉ của bổn Hội Lâm về vang cho xứ sở mình

BẢN TRỊ-SỰ DANH-DỰ VÀ CỐ-VẤN

Chánh Hội trưởng : Mr Hứa-bổn KHIÊM (nay ngài đã từ lão)
Phó hội trưởng : Mr TRẦN TRINH TRẠCH Ở Hội-đồng Hội nghị-viên Nghiệp-chủ Bạc-liêu
Hội viên cố chiếm theo đó... 24 trong 9 bà lý
Hội viên : Dr BIANLIP DE LANGLADE DIERE, Lá-tây, Saigon.
Mr Lê-huy-Ân Denis, Nghiệp-chủ, Thủ-dầu-một.
Mr Lê-văn-Lang, Quan Lý-sự, Saigon.
Dr Nguyễn-văn-Thinh, Saigon.
Dr Trần-văn-Đôn, Saigon.
Mr Trịnh-đình-Thảo, Trạng-sư, Saigon.
Mr Nguyễn-văn-Liên

BẢN TRỊ-SỰ VÀ QUẢN-LÝ :

Chánh hội trưởng : Mr Trương-tấn-Vị, Đốc-phủ-sứ Hàm, Chaudoc.
Phó hội trưởng : Dr Trần-như-Lân, Hội-đồng quản-hạt, Saigon.
Quản lý hành sự : Mr Nguyễn-văn-Vân, nghiệp chủ, Saigon.
Hội viên : Mr Hứa-quang-Nhị, Lương-Y bổn-quốc, Cholon.
" Mr Nguyễn-đức-Đỗ, nghiệp-chủ, Gòcông.
" Mr Nguyễn-văn-Liên, Bảo-chế sư, Saigon.
" Mr J. B. Nguyễn-trung-Vinh, nghiệp-chủ, Saigon.
" Mr Trần-văn-Lân Alexis, Kỹ-sư, Saigon.
Pháp danh tăng-trưởng : Mr Paul Lê-văn-Gồng.

Cái đời « Cha, Chú »

(Tiếp theo trương nhứt)

Cái chế-độ cha, chú tưởng là chỉ ở thời đợi quân chủ vì trình độ dân tộc yếu hèn mới thấy mà thôi, không dè ở giữa cái thời kỳ tự-do dân chủ, ở giữa mấy xã hội văn minh số cùng vẫn có mới kỳ. Cho biết rằng xã hội nhơn loại dầu có trải qua mấy cuộc cách mạng, nếu việc người có thay đổi đi nữa cũng chỉ thay đổi vẻ hình thức là nhiều, cho vẻ tinh thần thì vẫn như cũ không có gì gọi là thay đổi bao nhiêu. Nói cho đúng hơn thì anh có thay đổi danh từ, còn sự thiệt xưa sau nay vẫn còn thế, cho nên có người cho rằng không thể gọi cái đời nầy là đời mới được cũng phải.

Dầu sau mặc lòng, tôi tưởng người thanh niên có tài có chí ở đời, cứ việc vững lòng tin tưởng tự lập của mình, ước ao nếu thấy người khác dựa vào « cha chú » mà thành danh lập nghiệp rồi mình cũng chăm chăm trông cậy như-thế, thì hèn mất tinh thần tư-cách của mình đi. Mình vẫn lo tự lập lấy mình mới phải là người cao-cường đông năm : có việc phải nhờ « cha chú » mới được, thà mình đừng thêm làm việc đó cón hơn. Mặc dầu tuổi tôi, mình cứ tự-tưởng tự lập. Không-tử nói, « ưng lo không có việc làm, cuí nên lo tự lập » à phải lắm. H.T.

SAVON
VIỆT-NAM
tốt
hơn hết

Có nhứt không hai

Là thuốc bổ Á-phiện của ông lương-y Trần đắc-Sử ở Hanoi đã dây công chế tạo hiệu « Tâm Sư Ngũ Hồ Vân Minh Giới Yên Hoàn ». Thuốc chế hạp vệ-sanh, không nóng như phẩu nhiều hiệu thuốc khác ăn được ngủ ngon ; có giấy Y viện Hanoi chứng nhận không có cốt Á-phiện. Bất luận hút nhiều hay ít, lâu hay mới, dùng thuốc nầy bỏ hẳn chẳng sai. Thật là một phương linh được. Được nhiều bức thơ khen tặng giá từ 1$00 tới 5$00 mỗi ve. Thuốc bổ hồ ngũ tạng, dưỡng sức, trừ căn nha phiến, không trở đi trở lại gọi « Sâm Nhung Song bổ hoàn » mỗi chai 2$00 và Song lộc đại bổ khí huyết luỡng toàn hoàn », chế bằng lộc nhung lộc mỵ, rất đại bổ ; người làm việc lao tâm lao lực ăn ngủ chẳng đặng, xanh xao kém huyết bất luận Nam, phụ, lão, ấu trường phục thuốc nầy thì màu trở nên phi mỹ tươi nhuận đó da mát thịt. Người đang uống thuốc bổ á-phiện dùng thuốc bổ nầy càng mau phục sức. Mỗi môn thuốc đều có cầu chứng tại tòa. Giá mỗi hộp thuốc bổ 1$50.

Các chứng bình ho, hoa liễu, bịnh tử cung, bạch-đái, mộng tinh, di tình, huyết tính, thuốc xổ bổ trục đàm khôn, lau bụng xổ dễ không mệt và còn nhiều thứ thuốc khác vân vân nói tóm một đều là mỗi mỗi chứng bịnh gì đều có thuốc nấy cả.

Thuốc có gởi bán mấy chỗ sau nầy : Tiệm Tưởng-Thanh N° Place Maréchal Foch Dakao Hàng bán sách N° 48 góc chợ cũ Saigon.

Ở xa mua thuốc xin gởi chút ít tiền cước (provision)

Xin đo nơi :

LÊ-VĂN-NHUẬN
Đại-lý độc-quyền cho
Trần đắc-Sử (Hanoi)
Võ văn Vân (Thudaumot)
N° 27 en face du marché de Thị nghè (GIADINH)

Giá lúa tại Chợlớn

Ngày 27 Novembre 1933

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Gocong	1.40	Oupou	1.35
Bentre Bari	1.43	Cairang	1.35
Bentre	1.37	Thot-not	1.32
Mytho-Tânan	1.37	Longxuyen	1.35
Cai-Lay	1.36	Chaudoc trung	1.35
Cai-Bè	1.35	— Đỏ	1.10
Vinhlong	1.36	Longchau	1.10
Sadec	1.36	Sadec trung	1.32
Cantho	1.37	— Đỏ	1.15
Travinh	1.37		
Soc-trang	1.37		
Baclieu	1.37		
Rachgia	1.37		
Phuocloi	1.37		

CAO MIÊN

Battampang	1.32
Banam	1.35
Seai-riem	
Lôn-do	1.04

GẠO

Mỗi tạ 60 kilos

Gạo N° 1	25 %		
Gạo N° 2	40		
Tấm 1-2			1.45
Tấm 3-4			1.35
Cám trắng			0.80
Cám lép			0.60
Sao lúa vo			0.00
Bao gạo			23.00

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Par avion	1er Déc
Jean Laborde	7 Déc
L'Aden	8 Déc
Porthos	13 Déc

Ở Bắc và Trung-kỳ về

Cap Pardaran	10 Déc
Cande Chappe	9 Déc

Ở Tân về

Yalon	5 Déc
André Lebon	8 Déc

Singapore về

TÀU ĐI

Qua Pháp

Par avion	3 Déc
Dalry	1er Déc
Compiègne	1er Déc
Yalon	8 Déc
L'André Lebon	11 Déc
Cap Paderan	16 Déc

Ra Bắc và Trung-kỳ

Jean Laborde	10 Déc
L'Aden	12 Déc
Chaud Chappe	13 Déc

Qua Tân

Porthos	15 Déc

Ở *Singapore* qua

PHỐ CHO MƯỚN

PHỐ MỚI SỬA LẠI. — Rất sạch sẽ và rộng rãi. Giá cho mướn lại rẻ hơn các nơi

ĐƯỜNG COLONEL GRIMAUD. — Từ số 201 cho tới 249 *giá cũ 30$* sụt lại *còn 18$*

ĐƯỜNG HẺM COLONEL GRIMAUD. — Từ số 1 cho tới số 21 *giá cũ 18$* sụt lại *còn 8$*.

ĐƯỜNG DIXMUDE. — Từ số 63 tới 91 *giá cũ 30$* sụt lại *còn 18$*

QUÍ VỊ MUỐN COI PHỐ, XIN ĐO NƠI NHÀ SỐ 88 ĐƯỜNG VERDUN

TRIỆU-TỬ TÁI THẾ

Kinh-tế năm tiền

Hiển oanh tranh thị kỹ nghệ nước nhà phải cho đúng đắng.

Bởi vậy bổn hiệu đã dày công tiêu đặng cách chế hai thứ dầu trị bá chứng trong nồng ngoài thua thật là công hiệu.

1° Dầu Triệu-Tử hiệu con Công. Mùi thơm ngọt ngào, hơi thông đã, thật mạnh mà lại rất êm dầu, xứt chẳng hề nóng xát như nhiều hiệu khác. Ấy là một thứ dầu của Annam chế tốt thượng hạng xưa nay chưa hề có sản dầu cho người kêu dùng dầu đến thế nào hễ xứt tới dầu Triệu-Tử thì liền phải công nhận ngay. Mỗi ve. . . . . 0$20

2° Dầu Kinh-tế hiệu con Công sánh một mười một chẳn với Triệu-Tử song bởi bổn hiệu chế ra chai nhỏ bán giá 0$10 cho tiện dùng trong bỏ khuẩn bách nếu để hiệu Kinh-tế chỡ sức đầu nồng là tốt thượng hạng không thua dầu nào.

Dám cam đoan : Xứt không y như quảng cáo thì được đổi đủ tiền lại.

CÀNG NGÀY CÀNG PHÁT

Ấy là thuốc tiêu xổ Tiêu-Hoàn hiệu con Công. Dầu lúc không hoằng nầy mà thuốc càng ngày càng tiêu thụ thêm thập bội bởi nhờ nó xổ thật êm không đau bụng không mệt mỏi, khỏi kiêng cữ nên đã tăng đồng bao hoàn nghinh và có không kể xiết thư khen ngợi, lại nồng dùng nó thì con người tự nhiên trở nên mạnh khỏe phi thường ! Mỗi gói nồng đặng chiếu lần. Giá 0$20.

Có trữ bán nơi Mme Nguyễn-thị Kinh các gares xe điện và khắp cùng mọi nơi. *Kính cáo*

Adresse : NGUYỄN-VĂN-KHIÊM
Qui rue Paul Blanchy (Tândinh) Saigon

Hotel d'Annam Dalat

Villa meublé. Téléphone 35
Cất trên đỉnh núi cao 1500 thước

Kính cùng quí khách.

Ngôi hàng nầy nầy lắm tốt cho người khác muốn có khí quí khách đến chẳng được nơi lòng. Kể từ ngày 1er Juin 1933 tôi làm chủ lại gặp hồi kinh tế tôi hạ giá mướn nhiều tiền qui khách đi có gia quyến đông đảng đã Annam rẻ lắm lại chọn được chỗ nghỉ mát thanh tịnh hơn các nơi.

Qui khách ở Saigon và Lục tỉnh muốn hỏi đến chỉ nơi đến M. Võ văn Bửu 100 Rue d'Espagne và M. J. Bert 84 Rue Barrese Saigon Kính mời

Nguyễn-ngọc-Chức *Directeur-Propriétaire*

So'n hiệu « CON GÀ »

Son « CONGA » là mát thyson Long và lên chế tạo theo cách khoa học đã đúng khắp nơi, công nhận là một đồn son tốt.

Bất cứ vật gì đều son được cả như ô-tô, sắt, ông máng, hàng rào, bàn ghế xe máy, xe hơi, cao phòng nhà vân vân...

Son không nứt, mau không phai và lại rất lời, vì một kilo dầu, son đặng trên năm thước vuông bề mặt.

Son thì tốt, có đủ mầu qua lại bán rẻ.

Bán rao hàng trong một tháng đã hay cho quí ngài dùng thử.

Có bán khắp nơi và các ngài dùng thì rõ.

Cần dùng nhiều nhà buôn lớn khắp xứ Nam kỳ làm đại lý trong tỉnh nào chưa có người thay mặt, sẽ gửi kiểu son và cách thức bán rất dễ dàng.

Xin viết thơ hay là đến hỏi hãng AGENCE COMMERCIALE DE SAIGON số 68 đường Pellerin Saigon Đại lý độc quyền hiệu son « CON GÀ » PEINTURES, VERNIS SUPERIEURS.

AGENCE COMMERCIALE DE SAIGON
68, Rue Pellerin — SAIGON

Hãy uống rượu
DUBONNT

Lức các ngài bị nhức đầu, chóng mặt, sổ mũi, ăn không tiêu vân vân..., thì các ngài dùng quên dầu Đôn-Huân là món đồ nội-hóa.

VỪA TỐT NHỨT, VỪA RẺ HƠN HẾT, VỪA TRỊ ĐẶNG BÁ CHỨNG

mà các ngài chỉ tốn có 0$15 thì được 1 ve dầu rất quí và lại giúp ích cho người mình được.

CÓ TRỮ BÁN :

Tổng-đức-Viễn 91 Boulevard Paul Bert Dakao — Phạm-công-Hậu 188 Rue Mayer Tândinh — Huỳnh-Kỷ-Sang 10 Rue Vannier Cholon — Nguyễn thị Kính marché central Saigon — Lê văn Ngữ marché Phú-lâm — Võ văn Thôi marché Bến-lức — Nguyễn thành Lâm marché Vĩnh-long — Nghĩa Trong 30 Boulevard Santenoy Cânthơ — Ngô văn Niêm 22, Avenue Dainguai Soctrăng — Kim Hưng được phong 81, Route de Hué Tourane.

N.B. Thơ từ xin đề nơi nhà thuốc Đôn-Huân-Đường
286 rue de Cây-Mai Cholon

THUỐC ĐIẾU "MÉLIA"

Anh em muốn hút được thuốc ngon mát thơm tho, dịu dàng không nhỏ cổ, lại rẻ tiền Mà hút thuốc nào bảy giờ ? Ấy là thuốc điếu hiệu Mélia bao giấy vàng và đỏ. Đó là một thứ thuốc có danh tiếng lẫy lừng từ bấy lâu nay, ai ai cũng đều biết cả.

Thuốc MÉLIA nầy làm cho anh em được vừa lòng loại chi hơn các thứ thuốc khác, vì mùi thơm và sự hút vẹn cần nẻ, không có một thứ thuốc nào khác sánh kịp. Chớ chi anh em có sẵn trong nhà, để ra đãi khách thì nó chi thú vị bằng ! Có một mình hàng.

L. RONDON et Cie Ltd
Mà à 19 rue G. Guynemer — SAIGON
Làm đại-lý độc quyền mà thôi.

TIỂU-THUYẾT CỦA BỔN-QUỐC-NHÀ-NAM N° 84

TIỂU-THUYẾT

TỘI VỀ AI?

Tác-giả: PHÙ-ĐỨC

Ông già day qua ngó Tuyết-Sơn rồi nói : « Tôi vui lòng lắm, thật cũng may cho hai anh em gặp tôi mà xin sự đó, có lẽ hai anh em cũng biết ở chốn thành thị có lắm người xảo quyệt nếu lầm lắm quen phải khốn. Nhà tôi ở cách đây chừng tám trăm thước, hai anh em hãy đi theo tôi về nghỉ sẽ được an lòng. »

Hai Long và Tuyết-Sơn nghe nói cả mừng thiết lời cám ơn rồi bước chơn đi. Ông già bảo hai Long rằng : « Cháu hãy nói tên người cháu quen biết cho tôi nghe thử coi tôi có quen biết chăng ? »

— Thưa bác, người ấy tên là Đông-nghĩa-Hiệp.

— Tôi không nghe nói đến tên ấy bao giờ. Mà thôi, để về nhà tôi bảo hai thằng cháu của tôi, nó là một đứa đánh xe kéo, có lẽ nó biết quen nhiều người hơn tôi. Cháu có biết Đông-nghĩa-Hiệp nầy làm nghề gì không ?

— Thưa bác, có lẽ người nầy con nhà phú hộ, người đẹp trai lắm, tuổi độ hai mươi mấy cao, mặt trắng tóc quăng, xem diện mạo có lẽ có lai Tây chớ người Annam mình không có người đẹp xinh như thế.

— Ờ, để về đến nhà hỏi lại thằng cháu của tôi thử, chớ tôi không biết. Tưởng như người nầy ở tại Cholon thì có lẽ nó biết, chẳng hãy an lòng.

Đi chẳng mấy phút vừa ra khỏi chầu thành thì đến một chòm nhà lá được chừng năm cái ông già chỉ một cái ở giữa chòm nhà ấy mà nói rằng : « Nhà tôi đây, hai cháu hãy theo tôi mà đi vào.

Một cái nhà lá hai căn hai chái, dựa bên vách phía hữu có thêm một cái chái làm chuồng ngựa.

Vào nhà, ông già mời hai Long và Tuyết-Sơn ngồi trên bộ ván ngựa bằng cây xao rồi kêu đứa tớ gái chạm lửa pha trà Huế. Ông già nói : « Tôi ở chợ-lớn nầy có cần sắm nắm rồi, ở đây người ta kêu tôi là ông hai Chánh, tôi có sắm một cái xe kiểu và con ngựa để cho thằng cháu tôi đi đưa kiếm tiền chi đó qua ngày tháng. Nơi đây có một mình tôi là khá hơn hết. Tôi vô phước không có con đứa nào, vợ tôi cũng mới chết chừng ba năm nay. Tôi có một đứa cháu kêu bằng bác, tôi nuôi và thương nó như con. Chừng nầy nó chưa về chắc là đi mấy ai xa nên phải trễ đó.

À tôi quên hỏi hai cháu ăn cơm chưa ? Nếu chưa ăn tôi biểu con ở dọn cơm ăn. Hai cháu đừng ngại gì hết. Tôi tử tế lắm. »

— Thưa bác, hai cháu mới dùng cơm tiệm. Xin cám ơn bác có lòng tốt lắm cho hai cháu.

— Ôi có đáng gì, hai cháu có ở tại Cholon nầy năm mươi ngày hai cháu ăn ở tại nhà tôi khỏi lo sự tốn tiền gì cả. Tôi nói thiệt, tôi nhớ mấy năm nay chỉ một cái xe kiểu với mấy con ngựa quên đó mà tôi làm ăn có ức được năm sáu trăm đồng. Nhờ trời mà tôi khá, tôi thường suy xét nên tôi hay làm ơn làm nghĩa cho người hữu sự gặp tôi.

Hai Long nghe nói cả mừng rằng : « Thưa bác, hai anh em cháu không dè có phước đến xứ xa người la mà được gặp bác lòng dạ rất tốt thế nầy. Cháu xin thưa thật, cháu đi có tiền bạc theo mình, hai anh em ở nhà bác mấy ngày xin bác vui lòng tính tiền ăn ở, chán đến ơn lại.

— Không không. Tôi đã nói trước rồi.

— Thưa bác, cháu xin bác để cái ơn trọng nầy giúp cho những người không tiền là phải hơn.

— Bất cứ tác ai. Hai cháu đừng gì cả. Cháu hãy nằm trên ván ngựa, tôi cũng lên nằm nói chuyện chơi.

Hai Long nghe ông hai Chánh nói mấy lời nầy thì không còn dám nói gì nữa. Ông hai Chánh thấy Tuyết-Sơn có thai ngồi xem mệt mỏi liền nói : « Cháu sức yếu, phần có thai nghén, đầu cũng có nằm sáu tháng rồi, chắc cần phải nằm nghỉ lưng. Cháu hãy đi vào trong buồng, có sẵn giường mùng chiếu gối nằm nghỉ. Đi cháu.

Ông hai Chánh liền dẫn Tuyết-Sơn vào buồng chỉ giường cho nàng nằm kín đáo rồi trở ra ngoài nói chuyện hai Long. Ông nói : « Con cháu xem bộ cũng mệt, cháu hãy nằm nghỉ lưng. »

— Thưa bác, cháu là người ở rừng nên mạnh mẽ, chẳng mất bao nhiêu, có sức thì lo ngồi nói chuyện với bác. Cháu chỉ lo cho em cháu đi hai ngày đàng mệt mỏi mà thôi.

— Vô hại, không cần lo phiền gì cả. Cháu hãy nằm trên ván ngựa, tôi cũng lên nằm nói chuyện chơi.

Một xoàn-biểu đẹp
« XOÀN-MỚI »
« BÁ-QUAN »
Bán có giấy « TỐT NHỨT »
NHÀ MÀI HỘT XOÀN
CHUYÊN-MÔN
68, Rue Vannier — SAIGON
Hàng hàng bảo hạn (Chợ-cũ)
Kính-bạch ! Chế tiền « xoàn mới » giá (vỏ tiền, chất xoàn) cần nơi kinh.

BẢN ĐỌC THAY

Thuốc nước để trị các chứng bịnh bàn và trái, rất hiệu-nghiệm của nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG 208 rue des Marins = CHOLON

Không thứ nào so sánh đặng

"MÉKONG"

COTAB

DISTRIBUTEUR

HAT CIRQUE

HARMSTONS

4

Gần Gare Xe lửa Mythô

SAIGON

Chương trình từ ngày thứ Hai tới

ngày 4 Décembre 1933

Chương Trình đặc biệt hơn ba kỳ trước

Mỗi ngày đều có cuộc xổ số và có trích ra 10 phần trăm số tiền vô cửa để giúp vào quỹ ban trung-ương xã-hội cứu tế ở Nam-kỳ.

Phần thưởng có :

1 cái đồng hồ vàng trị giá	$ 75.00
1 cái xe máy đạp —	30 00
1 bộ ghế salon —	20 00

lại thêm 1 cái máy hát và bốn món đồ khác nữa.

Hát ban ngày : Thứ Năm và Chúa Nhựt từ 16h15

Mỗi buổi tối đúng 21h15 thì khởi sự diễn tuồng.

GIÁ CHỖ NGỒI

(tính luôn tiền phụ cấp kẻ nghèo)

Phòng 6 chỗ ngồi	15$75
Phòng 1 ngồi	3 15
Hạng nhứt để riêng	2 60
Hạng nhứt	2 10
Hạng nhì	1 60
Ghế đài hạng nhứt	0 80
Ghế đài hạng nhì	0 50

Trẻ em ban ngày thâu nửa phần tiền

Nhớ khi vô cửa phải đổi cái sổ dự cuộc xổ số tùy theo hạng mình mua giấy.

Phòng ngồi riêng và hạng nhứt — 3 số

Ghế đài hạng nhứt — 2 số

Ghế đài hạng nhì — 1 số

Có bán giấy trước tại « *Au Ménestrel* » kế nhà hát tây Saigon.

Directeur : RICH ARD BELL

BÀ ĐẠ SƠN QUẢN TÂN

Thuốc phải mình để giúp cho hàng phụ-nữ, thuốc ấy hành ra, chẳng nào thì thấy sự linh nghiệm chẳng nấy.

Biện thời hàng phụ nữ mắc trong bốn chưng đau tử-cung, 10 người hết 7, không nặng thì nhẹ, không nhiều thì ít. đau rang rang hai sợi dây chằng, đau trằng trằng đa dưới, đau thất ngan lưng, ra huyết trắng đầm đề có dấy có nhớ, khi trong khi đặc khi vàng đường đại bán nữ đường tiểu không thông ôm ấp chứng bịnh trong mình lâu ngày mà không biết. Đến nói càng thấy : Tôi bị đau bạch đái ha, sẻ ăng lương y chưa đặng hiểu rõ bịnh đau tử cung là chi (?) là vì sách xưa chưa có bộ nào tường thuật, cứ do theo bịnh nguyệt không đầu, sanh bạch đới ha mà trị. Ôi thôi ! bịnh Nam chẩu Bắc, bịnh tăng ha chưa lăng thương, uống thuốc hết tiền mà bịnh không lành.

Ai mắc phải chứng bịnh đau tử-cung và huyết trắng như kể trên đây, hãy uống BÀ ĐẠ SƠN QUẢN TÂN thì thấy công hiệu ly lăng, sự hay không thể kể hết đặng.

Bốn bà có thai bị đau tử-cung uống càng hiệu nghiệm, đâu bà mới sanh đẻ, bị đau tử-cung đồng cũng hết liền.

Thuốc nầy đã cứu chẳng biết bao nhiêu bịnh đau tử cung, đang và đồng thuốc mà hết , các chứng bốn rằng

Mỗi hộp 1$00, uống 5 ngày.

Có bán tại Bazar Hoành-Long, Nguyễn-thị Kính chợ mới Saigon và cũng ghé bán tỉ An ... nơi.

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC PHÒNG

THUỐC MỚI

MUA BÁN LÚA GẠO VÀ BẮP

VAN-THÁI CÔNG-TY

65 Rue Palikao — TÉLÉPHONE 1155

Télégramme : Vangthái Cholon Hanbắp

Bổn hiệu có mua các thứ lúa và bắp, nhựt là lúa vựa, vậy đồng bào ai có lúa và bắp muốn bán, xin đến tại ông Tổng Lý, M. NGUYỄN-CHIẾU-THÔNG mà thương lượng, hay là kêu giây thép nói cũng đặng. Công việc bàn tính mau lẹ, và ... định xong xuôi rồi, thì ông cho ghe tới tại chỗ mua cho.

Le Directeur :

NGUYỄN-CHIẾU-THÔNG

Một bọn người Âu-châu qua Trung-quốc tu đạo Phật

(Tiếp theo trương nhứt)

Lễ tọ-giái cho 12 người đồ-đệ nói đây cử hành ở ngôi chùa cổ trên núi Tô-bà gần Nam-kinh. Lễ nầy chia làm ba kỳ : 26 Novembre, 9 Décembre và 16 Décembre. Các bực cao tăng ở nhiều nơi trong nước Tàu tụ về núi Thê-bà để chứng kiến lễ thọ-giái nầy đông lắm. Chánh-phủ Nam-kinh phái Chữ dâu Nghị là một yếu nhơn trong việc Hành chánh đi thăm viếng bọn thầy trò huỉ thượng Chiêu không và mấy kỳ làm lễ thọ giái có mời sứ thần các nước Anh, Đức, Pháp, Ý, tới nhà chùa giám nữa.

Thầy trò Chiêu không có mướn một tòa nhà ở trong chánh-thành Thượng-hải, đặt tên là *Giác-lư* ; định sau khi thọ giới rồi thì cùng về ở đó nghiên-cứu đạo Phật.

12 người mới nhập - giáo, mỗi người đều đặt tên đạo-hiệu bằng chữ Tàu, như vầy :

Đạo tuấn	sư-nam 61 tuổi	người Bỉ
Đạo bình	— nữ 36	— —
Đạo-tuấn	— nữ 52	— Đức
Đạo - đạt	— nam 44	— —
Đạo - lạc	— nam 38	— Letto-nie
Đạo - cố	— nam 35	— Ý
Đạo minh	— nữ 56	— Pháp
Đạo-chánh	— nam 45	— —
Đạo-khiêm	— nữ 45	— —
Đạo - tịnh	— nữ 30	— —
Đạo - tế	— nữ 35	— —
Đạo-ngung	— nam 22	— —

Thuở giờ chỉ thấy người Đông-phương tu đạo Thiên-chúa là nhiều giờ có người Tây-phương quy-y đạo Phật là lần thứ nhứt vậy.

V. A.

Đại Hội-đồng kinh-tế và Lý-tài

Về sở Đại-lý Đông-dương bên Tây dự án của chánh phủ bị bác tờ kiến nghị của ông Nguyễn-Phan-Long được chấp thuận

Bữa thứ tư Đại-Hội-đồng bàn tiếp và số đông nhơn của sở vệ-sanh và Y-tế. Hội đồng xin rằng tiêu chi-phí cho việc Pasteur mà vì phần công nhơn toàn cõi phải gánh lấy.

Về các khoản quan hệ tới việc trợ cấp cho hãng tàu chạy trên sông rạch trong xứ (*Messageries Fluviales*) thì Hội-đồng không nhận.

SỞ ĐẠI-LÝ ĐÔNG-DƯƠNG Ở PARIS

Nói về số tiền gánh chịu sở-phí cho sở Đại-lý kinh-tế Đông-dương ở bên Tây (*Agence Economique d'Indochine hay kêu là Agindo*) năm nay xin tăng thêm. Hội đồng chỉ muốn bớt đi, nhưng quan phó Toàn-quyền có cắt nghĩa rằng nếu như muốn bớt số ấy, thì cần phải lần hồi nhiều năm mới được.

Hai ông Perroud và Lacaze kêu nài về việc sở ấy hay mua đồ vật dụng ngay ở Paris, chớ không mua ở Đông-dương, vậy là ăn lương của công-sở Đông-dương mà không giúp ích gì cho thương mãi Đông-dương cả.

Ông Perroud xin bỏ hẳn số tiền trợ cấp sở ấy đi. Còn ông Lecoste thì xin bớt 5.000 quan mà thôi. Ông Mathieu lại bàn rằng chấp thuận số tiền cũ nội năm nay, rồi qua sang năm, nếu chánh-phủ không giữ lời hứa, sẽ bớt.

Tối đây, Hội-đồng nghị nhơn ra ngoài bàn tính.

Ông Nguyễn-Phan-Long nhơn có bàn với các đại-biểu Annam đừng chấp thuận khoản tăng thêm tiền chi-phí cho sở Đông-dương kinh-tế. Ông Long lại xin đại-biểu Annam nên cho ở lại sự sở ấy mua đồ bên Tây.

Các đại biểu nhứt đồng xuôi, khi nhóm lại, ông Nguyễn-phan-Long đưa ra một tờ kiến-nghị, xin bớt số tiền trợ cấp sở ấy là chín ngàn đồng, tức là 90.000 quan.

Hội - đồng khỏi sự bỏ thăm về tờ dự án của chánh phủ, mà ông Lecoste đã xin bớt 5.000 quan (tức là 500 đồng bạc ta), thì chỉ có 15 thăm thuận và 24 thăm nghịch.

Đem tờ kiến nghị của ông Ng. Phan-Long ra bỏ thăm, 24 thăm thuận và 15 thăm nghịch. Thế là dự án của chánh-phủ bị bác.

MÈ CUỘC

Hội-đồng bàn tiếp về khoản chi phí cho Mê-cuộc Đông-dương.

Hội-đồng kêu nài, xin chánh-phủ cho biết những công việc của sở ấy, quan phó Toàn-quyền trả lời, nhưng bình như Hội-đồng chưa được mãn ý.

Chuyện hai cô đầm khi thị Annam bị chủ hãng đuổi

(tiếp theo trương nhứt)

phạm chủ hãng phải điều đình cách nào cho được cô trật tự cho nên ông ta muốn rằng hễ lịnh trên truyền xuống thì kẻ dưới phải tuân theo ; cô Y. M... cãi lịnh như vậy là làm gương không hay cho toàn thể chức viên (personnel) tây nam trong hãng nên ông phải đuổi ra ngay.

***

Vụ thứ nhì Cô J. P. (bình như người Nam lai pháp) đứng bán trong gian hàng thực phẩm cũng đầu-đơn đôi một tháng lương và một tháng tiền trợ cấp như cô M.

Cô công việc lẽ rằng không có lầm lỗi chi hết mà bị chủ đuổi cách bất ngờ.

Ông K... chấm rãi phân trần với bạn ký-viên như vầy :

"Cô P... phạm hai lỗi : tạo cô thể làm thiệt hại cho nhà buôn. Trước hết cô chỉ cô đối đãi với chức viên bổn quốc thiệt là hỗ-hào, thô lỗ ; sau cách đây chẳng bao lâu, cô có mang một người thầu chủ Annam là NHÀ-QUÉ. Tôi trách cô P . . . sao cô quên rằng cô ở trong xứ nầy, cô nhờ dấu bổn quốc mà sanh tồn, phải nhìn nhận rằng dân bổn quốc "làm cho ta sống" (ông ta vừa nói vừa gằng rằng : il faut reconnaître que les Indigènes nous font vivre» — Tôi không hằng lòng thấy hai sắc dân chia rẽ nhau như vậy, vì tôi là người rất tân thành cái chủ nghĩa Pháp Việt thân-thiện. Song đó là ý kiến riêng của tôi không phải đem vô chốn nầy mà bàn cãi. Có điều là cô P... mặt thị thầu chủ Annam như vậy, đã trái với tôn chỉ của hãng mà cũng làm thiệt hại cho hãng không phải nhỏ..."

Giọng nói của ông K.. từ đầu chí cuối chầm rãi ôn hòa, sắc mặt hao gầy cũng tươi tỉnh, không lộ ý giận, không trễ môi lắc đầu.

Rốt cuộc ông chủ hãng lòng hòa hưu với tiểu-của đặng tránh cái nỗi phiền phức khi ra tòa thương mãi. Ông ta chịu cho tiền cấp một tháng tiền trợ cấp và mấy ngày lương làm trong tháng Novembre, chớ không cho trọn tháng được. Ông cười và nói với bạn ký-viên rằng ông không muốn kéo cẳng đến tụng đình nhiều lần, nên mới hằng lòng « tình êm » với tiểu-của cho theo lý thì ông khỏi tốn một tháng tiền trợ cấp, vì ông ta không có đuổi cô M.. và P.. vô sở.

Đồng-bào ta, ai có dự thính trong phiên nhóm ký ngày mấy lời hay tỏ vừa hữu-lý, vừa có chơn của ông K... cũng lấy làm ngạc-nhiên, không để một chuyện « người ta không tin là có » xảy ra như vậy.

Nếu muốn bảo-thủ quyền lợi nhà buôn mình, muốn được kẻ dưới tay mến phục, muốn bài trừ cái trạng-huống bất hòa như đã tả trên kia, cho các người giúp việc Annam trong hãng mình làm việc phần-nhiều, các chủ hãng bất nhân, bất chánh, nên hồi gương ông K... mà bắt chước.

V.V.V.

Một chị gánh hột vịt bị xe hơi ủi chết

Chiều bữa qua lối sáu rưỡi ở con đường Gal. Lisé có xảy ra một đại nạn xe hơi làm cho một chị bán bà gánh hột vịt đi bán bị cán chết. Không biết vì người sớp phơ bắt tài hay là sao không biết mà chiếc xe Hotchkiss số C. C. 141 của anh ta cầm máy từ trong Cholon chạy ra khỏi đầu vườn Bà lớn lại ủi cái xe bò, sau cái xe ấy có chị đàn bà gánh hột vịt đang đi. Cố nhiên là xe hơi đụng phải chị kia trước rồi mới tới xe bò.

Chỉ người đàn bà nầy vào nhà thương thì chết.

Cô bốt đường làm biên-bản.

HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM

Hội lập tư-bổn dưới quyền kiểm-soát của Quan Toàn-quyền Đông-Pháp

VỐN CỦA HỘI : 1.000.000

lượng bạc và 8 000.000 quan tiền Pháp đã đóng tất cả

SỐ DỰ TRỮ :

(Réserves Mathématiques)

làm sự chắc chắn cho công chuyện bổn Hội lập ở ĐôngPháp tới ngày 31 Juillet 1933

HANOI — SAIGON

53, rue F. Garnier — 26, rue Chaigneau

NAMVANG

94, rue Galliéni

Kết quả về cuộc xổ số hồi vốn các về tiết-kiệm ngày 28 Novembre 1933

Chủ-tọa : Ông Đốc phủ Vinh ở Mytho, Thuộc Viên Bàn Trị sự Cố vấn Dự-kiến, Ông Danieli và ông docteur François Nguyễn

và cô Quan Thanh-tra đương quyền kiểm soát các Hội Tư bổn Nam-kỳ và Kiêm biện chứng kiến.

Xổ lần thứ bảy mươi bốn để hồi vốn các về tiết kiệm thuộc về cách thức số 3

Hạng bộ số 914

được trúng ra

Trong Hạng-bộ nầy có 6 Ve nạp tiền tháng đáng thường lệ là số :

117 — 914 — 9663 — 12.621 — 7774 và 12.154

6 vé nầy đáng hồi số vốn mục đích của người cầm vé định mua.

1° — Vé số 117 của bà Tôn Nữ Thị Các ở nhà ông Nguyễn-thành-Hưng tại khoản tại Huế đã góp tiền 16 tháng, mỗi tháng là 8$, chung cộng 128$

Nay lãnh đáng 1000$

2° — Vé số 914 của ông Hoành-Hiệp Thương gia ở số 2 đường Cantonhats tại Faifoo đã góp tiền 69 tháng mỗi tháng là 8$, chung cộng 552$

Nay đáng lãnh 1000$

3 — Vé số 9663 của ông Huỳng đức Chu ở số 58 đường Mellz tại Haiphong, đã đóng 8 tháng mỗi tháng là 8$, chung cộng là 20$

Nay lãnh đáng 500$

4° — Vé số 12.121 của cô Trần thị Thai Mu Bà tại nhà Đốc phủ sanh Ha-giang, đã góp tiền 3 tháng mỗi tháng là 8$, chung cộng là 12$

Nay đáng lãnh 500$

5° — Vé số 7774 của ông Lưu văn Lan ở số 43 đường Paul Bert tại Thanh-Hoa, đã góp tiền 8 tháng mỗi tháng là 2$, chung cộng là 16$

Nay đáng lãnh 250$

6 — Vé số 12.154 của ông Lam v. Thinh Thương-gia, tiệm « Lâm Phát Ký » tại Longxuyên, đã góp tiền 3 tháng mỗi tháng là 2$, chung cộng là 6$

Nay đáng lãnh 250$

Xổ số lần thứ bốn mươi một để hồi vốn các về tiết kiệm thuộc về cách thức số 3

Hạng bộ số 76

được trúng ra

Trong Hạng-Bộ nầy có 1 vé nạp tiền tháng đáng thường lệ là số 76

Vé nầy đáng hồi số vốn mục đích của người cầm vé định mua.

1° — Vé số 76 của ông Phan-van-Chon Giáo viên ở trường Châu đốc, đã góp tiền 60 tháng mỗi tháng là 8$, chung cộng là 480$

Nay đáng lãnh 500$

Kỳ sổ hồi vốn các về Tiết Kiệm của Bổn Hội kỳ tới nhằm ngày thứ năm 28 *Decembre* 1933 đúng bốn giờ rưỡi chiều, tại Hội-Quán Quảng-Lợi HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM bên Đông Pháp ở nơi số 26, đường Chaigneau — Saigon.

Cần dùng nhiều người có đủ tư cách làm Đại lý cho Bổn-Hội.

Cinéma San - Tai - Luk

56 *Avenue Jaccaréo* 56 *Cholon*

HÁT BÓNG NÓI

Đêm thứ bảy 2, chúa nhựt 3, thứ hai 4 và thứ ba 5 Décembre 1933,

Đến xem : *Vui lắm !*

Hai giờ đồng hồ cười chết bỏ

Vì muốn vừa lòng anh em ở Saigon và Cholon chiều *cố đốn* bấy lâu nên bổn rạp cố gắng mới khó nhọc kiếm được bổn tuồng giễu tựa là « *Anh bà-hộ Mabo* » định để ra đêm thứ bảy 2 Décembre đem ra chớp hiển cho anh em đến mua vui trong lúc rảnh.

Mabo tên thật Buster Keston vốn là một anh bề cách mười máy năm về trước hết thuở bắt bóng câm của đương thạnh hành biết chọc thiên-hạ cười mà mình tự chẳng cười, đi đến đâu mặt hầm hừ mà hễ gió có đưa lên, cái anh đó vẫn là « ông vua giễu cợt » thường làm cho Nam phụ lão ấu mộ điệu khởi hài phải trầm trồ khen ngợi. Từ ngày hát bóng nói nổi lên thì tên Mabo chẳng còn nghe nói đến nữa làm cho ai ai cũng đều thất vọng song mới đây công ty Méleo Goldwyn Mayer có lẳng nhà tốn hao lôi anh ta đóng trò mà chuyện nầy anh ta hết lòng lại biết nói nhiều chuyện rất tức cười làm cho anh em phải trầm trồ khen ngợi.

Xin nhớ. — Giá tiền đã y như cũ chẳng lên xuống chút nào.

HỈ TIN

Tiếp đặng tin mừng của em tôi là Mr. Nguyễn-thanh-Châu Commis architecte des Bâtiments Civils à Huế, định đôi bạn cho con là Mr. Nguyễn-thoàn-Hồ, nhằm ngày 3 Décembre 1933 tại Huế.

Vì đường xá xa xuôi nên có ít hàng trên qui bào của chúc cho vợ chồng em sớm đặng dầu hiu và hai cháu đặng loan phụng hòa minh sắc cầm hảo hiệp.

Đào-ngọc-Chấn

c/o M. Đào ngọc-Định

Banque Franco chinoise

SAIGON

Khoản phần lời cho các về tiết kiệm thuộc về cách thức số 3

Số tiền lời chia kỳ nầy là : 514$40

Số 2316 đáng trúng ra là 1 vé 1 phần 8 cho nên 8 vé 1 phần 8 sẽ đáp đáng cho đáng phần số tiền lời phải ra kỳ nầy :

1° — Vé số 2316 của cô Hồng-Thanh ở số 2 đường Phong-phú tại Xóm-Cầu (Cholon), lãnh 1 phần 8 số tiền lời là 64$30.

2° — Vé số 2318 của ông Ngô Quang Bái-Nhi trợ ở tại Lailhida (Thuđầu-một), lãnh đáng 1 phần 8 số tiền lời : 64$ 0.

3° — Vé số 2319 của ông Le-trong-Tiai, Thơ-Ký Đông-Pháp Ngân-Hàng tại Saigon lãnh 1 phần 8 tiền lời là 64$30

4 — Vé số 2320 của ông Lam Cam-Ba ở nhà ông Ho-van Cu thợ bạc tại Mỹ-tho, lãnh 1 phần 8 tiền lời là 64$30

5° — Vé số 2325 của ông Dương-văn-Lịch Thầu khoán tại Cantho, lãnh 1 phần 8 tiền lời là 64$30

6° Vé số 2326 của ông Nguyễn-bá Nha giúp việc sở Thủy Điền tại (Namdinh) lãnh 1 phần 8 số tiền lời là 64$30

7° Vé số 2327, của ông Cao Van Nhan, cũng giúp việc tại sở Thủy Điện (Namdinh, lãnh 1 phần 8 tiền lời 64$30

8° Vé số 2328 của ông Hoàng hue Giao, Đốc-công nhiệt hàng sở Tạo-tác (Hanoi), lãnh 1 phần 8 số tiền lời 64$30

BẦU-BÒN

MỘT ĐÊM HÁT ĐẶC-BIỆT

Của quí ông, quí bà ở Saigon chọn lựa

Tại rạp « Thành-Xương » — Saigon

Tối thứ bảy 2 Décembre 1933

BA XUẤT SÁNG ĐẸM

Xuất đầu : Đường-lý-Đăng lạc nạn thủ thê, gồi Phụng-Kiều làm thân nữ-lý Tư Quân (kép mới Vinhlong) thế vô Lý-Đăng.

Thị-Quyên thế vô Phụng-Kiều.

Hai người trên đây hứa sẽ đem hết tài hay, thác oán theo điệu nam khách vỉ người bất bộ.

Xuất nhì : Ngũ sắc Hoa

Năm màng liên bị đọa trần gian. Tì thiên thiệt, tì thiêu giả và có sắp đặt nhiều màn Chi-lương.

Kim-Anh thế vô Huỳnh-Bơn.

Vợ Bầu-Bòn thế vô kép Đau lương Tư.

Xuất ba : Na trả lóc thịt

Ba xuất tuồng rất hay, câu văn đầu vị. Lại đủ mặt đào kép có danh đồng chẳng sẽ vừa lòng quí ông, quí bà và bổn-bạn điền Saigon một đêm rồi sẽ tử giả quí ông quí bà đặng đi xe khác.

La Direction.

Tin làng báo

Chúng tôi có tiếp đặng số đầu báo *Monde* của ông Cao-v-Chánh. Báo dày 6 trương đầu có hình Bài vở và cách sắp đặt xem cọ vẻ khá quan lắm.

Chúng tôi xin có lời chào bạn đồng-nghiệp mới và chúc cho tờ *Monde* được vững vàng phát đạt.

Quinoplasmine

Tiên uống thuốc *"QUINOPLASMINE"* sẽ đặng hườn lại, là nhờ nó chữa bịnh rết mau chóng-hết, có thể đi làm đặng mau kiếm tiền lại.

Rất sứng đáng với cái tên của nữ thi sĩ Việt-Nam

Mỗi ngày nhà phấn XUÂN-HƯƠNG đăng nhiều giấy tặng khen. Mới đầu đăng đỡ ý hơn hết là có một bà đầm Pháp rất sang trọng, hiện nội của một vị đốc-tơ đại tài ở Nam vang là Dr ấy, chẳng cần nói ai cũng đợi biết bà là người lịch duyệt về sự dùng phấn mà bà cũng khen phấn XUÂN-HƯƠNG. Bà nói những người đa mặt mỏng hơn nên dùng phấn nầy lắm.

Như vậy phấn XUÂN HƯƠNG mới đáng mang cái danh cao nhã Nữ thi sĩ rất yêu dấu của chúng ta đó.

DỜI NHÀ

Kể từ nay, phòng khám bịnh của quan Dr. *TRẦN-NHU-LÂN*, trước kia ở đường Léon Combes, nay đã dời về đường d'Espagne, số 117 (sau dinh quan Thông-đốc Nam-kỳ).

Imp. Thạnh-Mậu 5 - 7 rue de Reim — Saigon

Le Gérant : Nguyễn-văn-Sâm